

**Skupština Crne Gore
Parlamentarni institut
Istraživački centar**

Određeni elementi procesa izvršenja i obezbjeđenja

Podgorica, jul 2019. godine

Broj: 13/2019

Klas. br: 00-52-4/19-

Datum: jul 2019. godine

Pripremili: Milena Vujović, saradnik u Istraživačkom centru
Goran Blagojević, saradnik u Istraživačkom centru
Denis Pačariz, saradnik u Istraživačkom centru

** Istraživački centar Skupštine Crne Gore, prilikom izrade istraživačkih radova, koristi se javno dostupnim podacima i podacima iz baza ograničenog pristupa, strogo vodeći računa o kredibilnosti izvora. Centar ulaže sve razumne napore da informacije sadržane u istraživačkom radu budu tačne i potpune, ali ne snosi odgovornost za eventualnu netačnost i nepotpunost istih. Istraživački radovi se koriste samo u svrhu za koju su izrađeni, a u skladu sa Pravilima o izradi istraživačkih radova. Stavovi izrečeni u tekstu ne predstavljaju zvaničan stav Skupštine Crne Gore, niti neophodno drugih institucija ili organizacija čiji se podaci koriste za izradu rada.*

*** Svi pojmovi upotrijebljeni u istraživačkom radu u muškom gramatičkom rodu obuhvataju muški i ženski rod lica na koja se odnose.*

SADRŽAJ

UVOD	4
KOMPARATIVNI PREGLED.....	5
1. HRVATSKA	5
1.1. Pravni lijekovi stranaka protiv rješenja o izvršenju na osnovu izvršne isprave	6
1.2. Pravni lijekovi stranaka protiv rješenja o izvršenju na osnovu vjerodostojne isprave	9
1.3. Prigovor trećeg lica	10
1.4. Izvršenje na nepokretnosti	11
1.5. Rješavanje stambenog pitanja izvršnog dužnika	12
1.6. Ograničenje izvršenja	14
1.7. Izvršenje radi predaje djeteta	15
2. SJEVERNA MAKEDONIJA	18
2.1. Ograničenje izvršenja	18
2.2. Izvršenje na nepokretnosti	19
2.3. Predaja i oduzimanje djeteta	19
3. SLOVENIJA	20
3.1. Utvrđivanje imovine dužnika	20
3.2. Izuzimanje od izvršenja i ograničenja izvršenja	23
3.3. Izvršenje na nepokretnosti	26
3.4. Sprovođenje izvršenja u pitanjima koja se odnose na zaštitu i vaspitanje djece i lične kontakte sa djecom	26
4. SRBIJA	27
4.1. Utvrđivanje imovine izvršnog dužnika	27
4.2. Pravni lijekovi u izvršnom postupku	29
4.3. Prigovor trećeg lica	31
4.4. Izvršenje na nepokretnosti	32
4.5. Izvršenje odluka u vezi sa porodičnim odnosima	32
4.6. Ograničenje izvršenja	34
IZVORI INFORMACIJA	36

UVOD

Izvršni postupak predstavlja sistem pravnih normi koje uređuju procesne, ali i materijalnopravne aspekte prinudnog pojedinačnog izvršenja i obezbjeđenja potraživanja:

- ❖ U *procesnom smislu*, ova pravila uređuju određivanje i sprovođenje izvršenja i obezbjeđenja, kao i procesni položaj učesnika u postupku.
- ❖ U *materijalnom pravnom smislu*, ona uređuju dejstva izvršne i vjerodostojne isprave i materijalnopravna dejstva pojedinih radnji preduzetih u okviru izvršnog postupka ili izvan njega.¹

Svrha izvršnog postupka jeste prinudno izvršenje dospjele obaveze sadržane u ispravi kojoj zakon priznaje svojstvo *izvršne* ili *vjerodostojne* isprave. Cilj obezbjeđenja je da izvršnom povjeriocu omogući ostvarivanje nekog njegovog potraživanja u budućnosti, kada postoji opasnost da bi izvršni dužnik nekim svojim radnjama mogao osujetiti ili znatno otežati ostvarivanje potraživanja, ili kada postoje neke druge naročite okolnosti koje opravdavaju obezbjeđenje.²

Stoga, osnov za određivanje izvršenja mogu biti samo isprave (izvršne ili vjerodostojne), dok, sa druge strane, osnov za sprovođenje izvršenja predstavlja *rješenje o izvršenju*.³

Izvršenje i obezbjeđenje se uvijek određuju i sprovode na nekoj stvari ili imovinskom pravu izvršnog dužnika. Ta stvar, odnosno pravo, predstavlja *predmet izvršenja*.⁴

U vezi sa gore navedenim, u ovom radu, Istraživački centar je na osnovu upućenog zahtjeva za izradu istraživačkog rada prikupio, sistematizovao i obradio podatke u vezi sa određenim aspektima zakonodavnog okvira kojim se uređuju pitanja izvršenja i obezbjeđenja, odnosno naplate zatezne kamate, vjerodostojne isprave, prigovora na rješenje o izvršenju, prava trećeg lica na prigovor, izvršenja na nepokretnosti, te predaje i oduzimanja djeteta i održavanja ličnih kontakata sa djetetom, koje je u pojedinim zemljama uređeno zakonodavnim okvirom kojim se uređuju porodični odnosi, u nekoliko zemalja regiona. U tom kontekstu, shodno raspoloživosti informacija, radom su obuhvaćene sljedeće zemlje: **Hrvatska, Sjeverna Makedonija, Slovenija i Srbija**. Podaci u vezi sa navedenom tematikom prikupljeni su analizom važećeg zakonodavstva i predstavljeni su u nastavku dokumenta.

Izvršno pravo predstavlja sistem pravnih pravila koja uređuju postupak u skladu sa kojim sudovi prisilno ostvaruju potraživanja na osnovu izvršnih, a notari i sudovi na osnovu vjerodostojnih isprava, te materijalnopravne odnose koji nastaju u vezi sa sprovođenjem tog postupka. U širem smislu, izvršno pravo obuhvata i takozvano pravo obezbjeđenja kao sistem pravnih pravila koji uređuje postupke prisilnog sudskog i dobrovoljnog sudskog i notarskog obezbjeđenja potraživanja, kao i materijalnopravne odnose koji nastaju u vezi sa sprovođenjem tih postupaka.

Izvor: Pravni leksikon, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb, 2007, str. 1033.

¹ USAID Business Enabling Project, Priručnik za izvršitelje, Miloš V. Milošević, 2012, str. 12, http://www.bep.rs/baza_znanja/documents/enforcement/Prirucnik%20za%20izvršitelje%20MMilosevic%20drugo%20izdanjeFinal.pdf (12.7.2019)

² Ibid.

³ Ibid.

⁴ Ibid.

KOMPARATIVNI PREGLED

1. HRVATSKA

U Hrvatskoj je postupak u skladu sa kojim sudovi i notari sprovode prinudno ostvarivanje potraživanja na osnovu izvršnih i vjerodostojnih isprava (postupak izvršenja), te postupak u skladu sa kojim sudovi i notari sprovode obezbjeđenje potraživanja (postupak obezbjeđenja) uređen Zakonom o izvršenju⁵. Osim toga, ovim Zakonom uređeni su i materijalnopравни odnosi na osnovu postupaka izvršenja i obezbjeđenja.

U skladu sa Zakonom, prilikom sprovođenja izvršenja i obezbjeđenja neophodno je voditi računa o dostojanstvu izvršnog dužnika, odnosno protivnika obezbjeđenja, kao i o tome da izvršenje, odnosno obezbjeđenje, budu što manje nepovoljni za njega/nju.⁶

Kada su u pitanju osnovi za izvršenje, izvršenje se određuje na osnovu *izvršne* ili *vjerodostojne* isprave. **Vjerodostojnom ispravom** smatraju se račun, mjenica i ček sa protestom i povratnim računima kada je to potrebno za zasnivanje potraživanja, javna isprava, izvod iz poslovnih knjiga, ovjerena privatna isprava, te isprava koja se u skladu sa posebnim propisima smatra javnom ispravom, kao i obračun kamata. Vjerodostojna isprava je podobna za izvršenje ako su u njoj naznačeni izvršni povjerilac i izvršni dužnik, kao i predmet, vrsta, obim i rok ispunjenja novčane obaveze. Osim navedenih podataka, račun fizičkom licu koje ne obavlja registrovanu djelatnost mora sadržati upozorenje izvršnom dužniku da, u slučaju neispunjenja dospelje novčane obaveze, izvršni povjerilac može zatražiti određivanje izvršenja na osnovu vjerodostojne isprave. Kada se iz vjerodostojne isprave ne može vidjeti da li je i kada je potraživanje dospjelo, izvršenje će se odrediti ako izvršni povjerilac u predlogu za izvršenje navede datum dospelosti potraživanja, te ako je označio dan njene dospelosti.⁷

Takođe, kada je riječ o **određivanju i naplati zatezne kamate**, Zakonom o izvršenju predviđeno je da ako se nakon donošenja odluke, sklapanja nagodbe ili sastavljanja notarske isprave promijeni stopa zatezne kamate, sud će, na predlog bilo koje stranke, rješenjem odrediti naplatu zatezne kamate po izmijenjenoj stopi za vrijeme na koje se ta izmjena odnosi. Predlog za donošenje takvog rješenja može se podnijeti do završetka postupka izvršenja. U slučaju da plaćanje zatezne kamate na troškove postupka nije određeno već u izvršnoj ispravi, sud će, na predlog sudskog izvršitelja, u rješenju o izvršenju odrediti naplatu tih kamata po propisanoj stopi od dana donošenja odluke, odnosno sklapanja nagodbe do naplate. Takođe, na predlog sudskog izvršitelja sud će odrediti naplatu zateznih kamata na troškove postupka izvršenja i obezbjeđenja po propisanoj stopi od dana kada su ti troškovi nastali, odnosno plaćeni, do dana naplate. Sa druge strane, ukoliko plaćanje zatezne kamate nije određeno u obračunu poslodavca o neispлатi dospelog iznosa zarade, naknade zarade ili otpremnine, sud će, na predlog sudskog izvršitelja, u rješenju o izvršenju odrediti naplatu tih kamata po propisanoj stopi od dana dospijeca do naplate.⁸

⁵ Ovršni zakon („Narodne novine“ br. 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17), <https://www.zakon.hr/z/74/Ovr%C5%A1ni-zakon> (28.6.2019)

⁶ Član 6 Zakona o izvršenju.

⁷ Članovi 22 i 31 Zakona o izvršenju.

⁸ Član 30 Zakona o izvršenju.

1.1. Pravni lijekovi stranaka protiv rješenja o izvršenju na osnovu izvršne isprave

U smislu ovog Zakona, protiv rješenja o izvršenju izvršni dužnik može izjaviti žalbu u sljedećim slučajevima:

- 1) ako isprava na osnovu koje je rješenje doneseno nije izvršna isprava;
- 2) ako ta isprava nije stekla svojstvo izvršnosti;
- 3) ako je izvršna isprava ukinuta, poništena, preinačena ili na drugi način stavljena van snage, odnosno ako je na drugi način izgubila svoju efikasnost ili je utvrđeno da je bez efekta;
- 4) ako su se stranke javnom ili ovjerenom ispravom sastavljenom nakon nastanka izvršne isprave sporazumjele da izvršni povjerilac neće na osnovu izvršne isprave, trajno ili određeno vrijeme, tražiti izvršenje;
- 5) ako je istekao rok u kojem se, u skladu sa zakonom, može tražiti izvršenje;
- 6) ako je izvršenje određeno na predmetu koji je izuzet od izvršenja, odnosno na kojem je mogućnost izvršenja ograničena;
- 7) ako izvršni povjerilac nije ovlašćen da traži izvršenje na osnovu izvršne isprave, odnosno ako nije ovlašćen da na osnovu izvršne isprave traži izvršenje protiv izvršnog dužnika;
- 8) ako nije ispunjen uslov koji je određen izvršnom ispravom;
- 9) ako je potraživanje prestalo na osnovu činjenice koja je nastupila u vrijeme kada izvršni dužnik to više nije mogao da istakne u postupku iz kojeg potiče odluka, odnosno nakon zaključenja sudske ili upravne nagodbe ili sastavljanja, potvrđivanja ili ovjeravanja notarske isprave;
- 10) ako je ispunjenje potraživanja, makar i na određeno vrijeme, odloženo, zabranjeno, izmijenjeno ili na drugi način onemogućeno zbog činjenice koja je nastupila u vrijeme kada izvršni dužnik to više nije mogao da istakne u postupku iz koga potiče odluka, odnosno nakon zaključenja sudske ili upravne nagodbe ili sastavljanja, potvrđivanja ili ovjeravanja notarske isprave; ili
- 11) ako je nastupila zastara potraživanja o kojoj je odlučeno izvršnom ispravom.

Osim toga, žalba je dopuštena i zbog povrede pravila o stvarnoj i mjesnoj nadležnosti. U navedenoj žalbi izvršni dužnik može da iznese nove činjenice i nove dokaze u vezi sa razlozima za izjavljivanje žalbe, te bitnih povreda odredbi postupka izvršenja. Osim toga, izvršni dužnik je dužan da uz žalbu priloži sve isprave na koje se poziva u žalbi.

Izvršni povjerilac može žalbom da pobije rješenje o izvršenju ako je njime prekoračen njegov zahtjev te zbog odluke o troškovima postupka. Takođe, žalba izvršnog dužnika protiv rješenja o izvršenju ne odlaže sprovođenje izvršenja.⁹

Odlučivanje o žalbi

U slučaju da izvršni dužnik uz žalbu ne priloži sve isprave potrebne za ispitivanje njene prihvatljivosti, prvostepeni sud će odbaciti žalbu, ne pozivajući izvršnog dužnika da je dopuni ili ispravi. Povodom žalbe protiv rješenja o izvršenju prvostepeni sud može da prihvati žalbu ukoliko ocijeni da je osnovana te, u potpunosti ili djelimično, doneseno rješenje o izvršenju da preinači i izvršni zahtjev da odbije, ili ukine rješenje o izvršenju i izvršni predlog odbaci, ili se pak proglasi stvarno ili mjesno nenadležnim i predmet ustupi nadležnom sudu. U navedenim slučajevima, prvostepeni sud ukinuće sprovedene radnje, osim u slučaju da se proglasio nenadležnim i predmet ustupio nadležnom sudu. Sud kome

⁹ Član 50 Zakona o izvršenju.

je predmet ustupljen kao nadležnom može sprovedene radnje da ukine ukoliko ocijeni da je to neophodno u cilju pravilnog sprovođenja izvršenja.

Sudija prvostepenog suda uputiće predmet sudu nadležnom za odlučivanje u drugom stepenu ukoliko ocijeni da žalba nije osnovana. Takođe, u cilju provjere osnovanosti navoda žalbe prvosteni sud može, po potrebi, saslušati stranke i druge učesnike u postupku i obaviti druge izviđaje.

Prvostepeni sud dužan je da rješenje o žalbi donese i dostavi u roku od 30 dana. U istom roku je sudija prvostepenog suda dužan da uputi predmet sudu nadležnom za odlučivanje u drugom stepenu ukoliko ocijeni da žalba nije osnovana. Drugostepeni sud je dužan da rješenje o žalbi donese i dostavi u roku od 60 dana od dana prijema žalbe.

Protiv rješenja o žalbi može se izjaviti žalba protiv koje prvostepeni sud nema ovlašćenja.¹⁰

Upućivanje na parnicu

Ukoliko je žalba izjavljena zbog prethodno navedenih razloga¹¹, prvostepeni sud će dostaviti žalbu sudskom izvršitelju koji je dužan da se izjasni u vezi sa tim u roku od osam dana. U slučaju da izvršni povjerilac prizna postojanje nekog od navedenih razloga zbog kojih je žalba izjavljena, sud će obustaviti izvršenje.

Međutim, u slučaju da izvršni povjerilac porekne postojanje tih razloga ili se ne izjasni u roku od osam dana, prvostepeni sud će, bez odlaganja, donijeti zaključak kojim će uputiti izvršnog dužnika da u roku od 15 dana od dostavljanja zaključka pokrene parnicu u cilju proglašenja izvršenja nedozvoljenim zbog razloga iz kojih je izjavio žalbu.

S druge strane, sud neće izvršnog dužnika uputiti na parnicu, već će prihvatiti njegovu žalbu, ukinuti sprovedene radnje i obustaviti izvršenje ukoliko izvršni dužnik osnovanost žalbe dokaže javnom ili javno ovjerenom ispravom, odnosno ako su činjenice na kojima se zasniva žalba opštepoznate ili se mogu utvrditi primjenom pravila o zakonskim pretpostavkama.¹²

Takođe, okolnost da je izvršni dužnik upućen na parnicu ili da ju je pokrenuo ne sprečava sprovođenje izvršenja i ostvarenje potraživanja.

Osim toga, Zakon predviđa da u slučaju da je žalba izjavljena zbog nekog drugog od prethodno navedenih razloga¹³, prvostepeni sud će, ukoliko smatra da žalba nije osnovana, bez odlaganja uputiti kopiju spisa drugostepenom sudu radi odlučivanja o žalbi povodom tih razloga.¹⁴

Žalba po isteku roka

Izvršni dužnik može iz prethodno navedenih razloga¹⁵ podnijeti žalbu protiv rješenja o izvršenju i nakon njegove pravosnažnosti ukoliko se taj razlog iz opravdanih razloga nije mogao istaći u roku za žalbu protiv tog rješenja. Žalba se može podnijeti sve do završetka izvršnog postupka. Izvršni dužnik je dužan da u žalbi istakne sve razloge koje može istaći u vrijeme njenog podnošenja, kao i dokaze kojima potvrđuje svoje navode. Takođe, izvršni

¹⁰ Član 51 Zakona o izvršenju.

¹¹ Pogledati prethodno navedeni član 50 Zakona o izvršenju, tačke 7, 9, 10 i 11.

¹² Izvršni povjerilac koji smatra da je ovlašćen na osnovu određene izvršne isprave da predloži izvršenje, može tužbom da zatraži da se to utvrdi u posebnoj parnici. (Stav 8 člana 52 Zakona o izvršenju)

¹³ Pogledati prethodno navedeni član 50 Zakona o izvršenju, tačke 1, 2, 3, 4, 5, 6 i 8.

¹⁴ Član 52 Zakona o izvršenju.

¹⁵ Pogledati prethodno navedeni član 50 Zakona o izvršenju, tačke 7, 9, 10 i 11.

dužnik dužan je da uz žalbu priloži i isprave na koje se u njoj poziva. Ukoliko izvršni dužnik ne postupi u skladu sa navedenim pravilima, ili ukoliko se žalba zasniva na razlozima koje je izvršni dužnik mogao istaći u ranije podnesenoj žalbi, sud će žalbu odbaciti. Takođe, u skladu sa odredbama Zakona, podnošenje žalbe ne sprečava sprovođenje izvršenja i ostvarenje potraživanja.¹⁶

Odgovor na žalbu

Žalba se bez odlaganja dostavlja sudskom izvršitelju, koji se o njoj može izjasniti u roku od osam dana. Kada primi odgovor na žalbu ili kada istekne rok za odgovor, sud će, u skladu sa okolnostima slučaja, zakazati ročište radi raspravljanja o žalbi, ili će donijeti rješenje bez održavanja ročišta, osim u slučaju pokretanja parnice. Rješenjem o žalbi sud će žalbu odbaciti ili prihvatiti. U slučaju da žalbu prihvati, prvostepeni sud će ukinuti sprovedene radnje i obustaviti izvršenje. Takođe, osnovanost žalbe ocjenjuje se u odnosu na stanje stvari u vrijeme odlučivanja o žalbi.¹⁷

Upućivanje na parnicu

Ukoliko rješenje o žalbi zavisi od utvrđivanja neke sporne činjenice sud će zaključkom uputiti izvršnog dužnika da u roku od 15 dana od dana dostavljanja zaključka pokrene parnicu radi proglašenja izvršenja nedozvoljenim, osim u slučaju da rješenje o žalbi zavisi od utvrđenja spornih činjenica čije postojanje izvršnik dužnik dokaže javnom ili javno ovjerenom ispravom, odnosno ako su one opštepoznate ili se njihovo postojanje može utvrditi primjenom pravila o zakonskim pretpostavkama. U tom slučaju, sud će o osnovanosti žalbe odlučiti u izvršnom postupku. Ako žalbu prihvati, prvostepeni sud će ukinuti sprovedene radnje i obustaviti izvršenje, a ako je ne prihvati, uputiće izvršnog dužnika na parnicu.

Izvršni dužnik tužbu kojom pokreće parnicu može zasnovati samo na razlozima koje je istakao u žalbi povodom koje je upućen na parnicu. Ukoliko izvršni dužnik povodom naknadno podnesene žalbe nakon isteka roka bude takođe upućen na parnicu, dužan je da razloge zbog kojih je izjavio tu žalbu istakne u parnici na koju je prethodno upućen ako u njoj i dalje nije zaključena glavna rasprava. S druge strane, ukoliko izvršni dužnik ne postupi u skladu sa navedenim pravilima, sud će tužbu odbaciti. Takođe, na osnovu pravosnažne presude kojom je utvrđeno da izvršenje nije dozvoljeno, sud nadležan za odlučivanje o žalbi ukinuće, na predlog izvršnog dužnika, sprovedene radnje i obustaviti izvršenje.¹⁸

Pravo izvršnog dužnika na naknadu štete

U slučaju da se izvršenje na osnovu rješenja o izvršenju protiv kojeg je podnesena žalba sprovede prije nego što se glavna rasprava u prvostepenom parničnom postupku zaključi, izvršni dužnik može do zaključenja glavne rasprave, i bez pristanka izvršnog povjerioca kao tužitelja, da preinači tužbu tako što će od suda tražiti da naloži izvršnom povjeriocu da mu vrati ono što je neosnovano stekao izvršenjem, te da mu nadoknadi štetu koju je zbog toga pretrpio, uključujući i troškove izvršenja u kojem je izvršni povjerilac ostvario svoje potraživanje. Šteta na čiju naknadu izvršni dužnik ima pravo obuhvata i razliku između vrijednosti unovčenog predmeta izvršenja i cijene po kojoj je on unovčen. Takođe, na navedene novčane iznose izvršni dužnik ima pravo na zakonsku zateznu kamatu od

¹⁶ Član 53 Zakona o izvršenju.

¹⁷ Član 54 Zakona o izvršenju.

¹⁸ Član 55 Zakona o izvršenju.

dana kada je izvršni povjerilac neosnovano stekao novčana sredstva iz njegove imovine, odnosno od unovčenja djelova imovine izvršnog dužnika.¹⁹

1.2. Pravni lijekovi stranaka protiv rješenja o izvršenju na osnovu vjerodostojne isprave

Protiv rješenja o izvršenju na osnovu vjerodostojne isprave izvršni dužnik može podnijeti prigovor u roku od osam dana, a u mjeničnim i čekovnim sporovima u roku od tri dana, osim ako ne pobija samo odluku o troškovima postupka. Kada se rješenje o izvršenju na osnovu vjerodostojne isprave pobija prigovorom samo u dijelu kojim je određeno izvršenje, može se pobijati samo iz razloga zbog kojih se rješenje o izvršenju na osnovu izvršne isprave može pobijati žalbom. Osim toga, rješenje o izvršenju na osnovu vjerodostojne isprave može se pobijati žalbom, u dijelu kojim je njime određeno izvršenje, nakon isteka roka koji važi i za podnošenje žalbe protiv rješenja o izvršenju²⁰ iz gore navedenih razloga²¹, samo ako je činjenica na kojoj se zasniva taj prigovor nastala nakon donošenja rješenja o izvršenju. Ukoliko izvršni dužnik u podnesenom prigovoru ne pobija rješenje o izvršenju na osnovu vjerodostojne isprave nego samo predlaže odlaganje izvršenja, takav prigovor smatra se predlogom za odlaganje izvršenja.²²

Postupak povodom prigovora protiv rješenja o izvršenju na osnovu vjerodostojne isprave

Izvršni dužnik je dužan da u prigovoru protiv rješenja o izvršenju na osnovu vjerodostojne isprave odredi u kojem dijelu pobija to rješenje. Prigovor protiv rješenja o izvršenju na osnovu vjerodostojne isprave mora sadržati razloge pobijanja, a u slučaju neobrazloženog prigovora, sud isti odbacuje kao nepotpun, ne pozivajući izvršnog dužnika da ga dopuni ili ispravi. Ukoliko u prigovoru protiv rješenja o izvršenju na osnovu vjerodostojne isprave izvršni dužnik nije odredio u kojem dijelu pobija rješenje, opseg pobijanja utvrđuje sud na osnovu sadržaja prigovora. U slučaju da se rješenje o izvršenju pobija u cjelini ili samo u dijelu kojim je izvršnom dužniku naloženo da namiri potraživanje, sud kojem je prigovor podnesen staviće van snage rješenje o izvršenju u dijelu kojim je određeno izvršenje i ukinuće sprovedene radnje, a postupak će nastaviti kao u slučaju prigovora protiv platnog naloga, a ako za to nije mjesno nadležan, dostaviće predmet nadležnom sudu.

Nadalje, ako se rješenje o izvršenju pobija samo u dijelu kojim je određeno izvršenje, dalji postupak nastavlja se kao postupak po žalbi protiv rješenja o izvršenju donesenog na osnovu izvršne isprave. Međutim, ako se ovaj prigovor prihvati, dio rješenja o izvršenju kojim je izvršnom dužniku naloženo da namiri potraživanje ima svojstvo izvršne isprave na osnovu koje se može ponovno tražiti izvršenje.

Takođe, u skladu sa odredbama Zakona, ako izvršni dužnik pobija rješenje o izvršenju samo djelimično u dijelu kojim je izvršnom dužniku naloženo da namiri potraživanja izvršnog povjerioca, sud će za nepobijani dio tog dijela rješenja zaključkom utvrditi da je postao pravosnažan i izvršan, i pristupiće sprovođenju određenog izvršenja samo u cilju ostvarenja dijela potraživanja koji je njime pravosnažno utvrđen. Sud će zaključkom odrediti razdvajanje postupaka tako da se u odnosu na pobijani dio rješenja o izvršenju postupak nastavlja na prethodno navedeni način. U tom slučaju, sud će napraviti kopiju spisa u cilju sprovođenja zaključka o razdvajanju postupka.

¹⁹ Član 56 Zakona o izvršenju.

²⁰ Pogledati prethodno navedeni član 53 Zakona o izvršenju.

²¹ Pogledati prethodno navedeni član 50 Zakona o izvršenju, tačke 7, 9, 10 i 11.

²² Član 57 Zakona o izvršenju.

Ukoliko izvršni dužnik ne podnese prigovor protiv dijela rješenja o izvršenju kojim mu je naloženo da namiri potraživanje, protiv tog dijela rješenja može tražiti ponavljanje postupka po pravilima parničnog postupka. Ako sud kome je taj predlog podnesen nije nadležan da odlučuje po pravilima parničnog postupka, ustupiće predmet nadležnom sudu radi odlučivanja o predlogu.²³

1.3. Prigovor trećeg lica

Kada su u pitanju pretpostavke za prigovor, lice koje tvrdi da u pogledu predmeta izvršenja ima pravo koje sprečava izvršenje ima mogućnost da podnese prigovor protiv izvršenja zahtijevajući da se izvršenje na tom predmetu proglasi nedozvoljenim. Podnosilac prigovora je dužan da u prigovoru iznese razloge pobijanja, kao i da uz prigovor priloži isprave kojima dokazuje postojanje prava da isti podnese. U slučaju da podnosilac prigovora ne postupi u skladu sa prethodno navedenim pravilom, sud odbacuje prigovor kao nepotpun, ne pozivajući podnosioca da ga dopuni ili ispravi. Prigovor se može podnijeti do završetka izvršnoga postupka, a podnošenje prigovora ne sprečava sprovođenje izvršenja i ostvarenje potraživanja izvršnog povjerioca. Takođe, sud prigovor dostavlja izvršnom povjeriocu i izvršnom dužniku i poziva ih da se u roku od osam dana izjasne o prigovoru.²⁴

Pokretanje parnice

U slučaju da se izvršni povjerilac u propisanom roku ne izjasni o prigovoru, ili ako se jedna stranka usprotivi prigovoru, sud će podnosioca prigovora zaključkom uputiti da protiv stranaka u roku od 15 dana pokrene parnicu radi proglašenja da izvršenje na predmetu izvršenja nije dopušteno, osim ako podnosilac ne dokaže opravdanost svog prigovora pravosnažnom presudom ili drugom javnom ispravom, ili javno ovjerenom privatnom ispravom, odnosno ako činjenice na kojima se zasniva prigovor trećeg lica nijesu opštepoznate ili se mogu utvrditi primjenom pravila o zakonskim pretpostavkama. Ukoliko podnosilac prigovora dokaže njegovu opravdanost na neki od navedenih načina, sud će o prigovoru odlučiti u izvršnom postupku.

Takođe, podnosilac prigovora može pokrenuti parnicu i nakon isteka roka koji mu je sud odredio sve do završetka izvršnog postupka, ali je u tom slučaju dužan da samostalno snosi troškove prouzrokovane prekoračenjem navedenog roka.

Osim toga, ukoliko dođe do toga da neka od stranaka u postupku osporava pravo trećem licu, treće lice može tražiti da se utvrdi postojanje njegovih/njenih prava.²⁵

Kada se ne može tražiti da se izvršenje proglasi nedozvoljenim

Lice koje je suvlasnik pokretne stvari koja je predmet izvršenja ne može zahtijevati da se izvršenje u pogledu njegovog udjela proglasi nedozvoljenim, ali ima pravo na namirenje iz iznosa dobijenog prodajom stvari prije namirenja izvršnog povjerioca i drugih lica koja se namiruju u izvršnom postupku, kao i prije naknade troškova izvršnog postupka. Osim toga, to lice ima pravo i da zahtijeva da mu se stvar koja je predmet izvršenja ustupi ako položi iznos koji odgovara vrijednosti udjela izvršnog dužnika u toj stvari.

Navedeno lice kome je osporen udio u stvari koja je predmet izvršenja sud će uputiti na parnicu protiv izvršnog povjerioca, kao i protiv izvršnog dužnika ukoliko i on osporava njegovo pravo, da dokaže svoje pravo, osim ako u izvršnom postupku ne može dokazati

²³ Član 58 Zakona o izvršenju.

²⁴ Član 59 Zakona o izvršenju.

²⁵ Član 60 Zakona o izvršenju.

svoje pravo pravosnažnom presudom, javnom ili privatnom ispravom koja ima karakter javne isprave. Pokretanje parnice u skladu sa Zakonom ne sprečava sprovođenje izvršenja, kao ni namirenje potraživanja izvršnog povjerioca.

Sa druge strane, ako to lice može dokazati svoje pravo nekim od navedenih dokumenata, sud će postupiti kao da njegovo pravo nije osporeno. Takođe, okolnost da je sud u izvršnom postupku djelovao u skladu sa stavom da pravo tog lica nije osporeno, ne utiče na pravo izvršnog povjerioca ili izvršnog dužnika da svoja prava protiv tog lica ostvare u posebnoj parnici.²⁶

1.4. Izvršenje na nepokretnosti

Kada je riječ o **načinu utvrđivanja vrijednosti nepokretnosti**, vrijednost nepokretnosti sud utvrđuje zaključkom po slobodnoj ocjeni na osnovu obrazloženog nalaza i mišljenja ovlašćenog sudskog vještaka ili procjenitelja, izrađenog primjenom posebnog propisa iz oblasti prostornog uređenja o načinu procjene vrijednosti nepokretnosti, načinu prikupljanja podataka i njihovoj evaluaciji, te o metodama procjene nepokretnosti, odmah na ročištu nakon što je omogućio strankama, založnim povjeriocima, učesnicima u postupku i licima koja imaju pravo preče kupovine da se izjasne o procjeni. Prilikom utvrđivanja vrijednosti nepokretnosti vodi se računa i o tome koliko ona manje vrijedi zato što na njoj ostaju određena prava i tereti i nakon prodaje.

Ukoliko su u sudskom ili vansudskom poravnanju, na osnovu kojeg je stečeno založno ili neko drugo odgovarajuće pravo na nepokretnosti radi osiguranja potraživanja čije se namirenje traži, stranke utvrdile vrijednost nekretnine, ta vrijednost se uzima kao mjerodavna, osim u slučaju da stranke postignu drugačiji dogovor u postupku pred sudom najkasnije do donošenja zaključka o prodaji. Međutim, ovo se ne primjenjuje ukoliko ima založnih povjerilaca, ovlašćenih lica sa pravom na namirenje ili lične službenosti upisane u katastar koje prestaju prodajom nepokretnosti, koji se u izvršenju na nepokretnosti namiruju prije izvršnog povjerioca koji je zatražio izvršenje, osim u slučaju da oni postignu takav dogovor najkasnije do donošenja zaključka o prodaji. Takođe, vrijednost nepokretnosti sud utvrđuje zaključkom o prodaji.²⁷

U pogledu **prodajne cijene**, na prvom elektronskom javnom nadmetanju nepokretnost se ne može prodati ispod četiri petine utvrđene vrijednosti nepokretnosti, dok se na drugom elektronskom javnom nadmetanju nepokretnost ne može prodati ispod tri petine utvrđene vrijednosti nepokretnosti.

Prikupljanje ponuda traje deset radnih dana. Ako se na prvom elektronskom javnom nadmetanju ne prikupi nijedna adekvatna ponuda, drugo elektronsko javno nadmetanje počinje objavljivanjem poziva na učešće prvog dana nakon završetka prvog elektronskog javnog nadmetanja. Međutim, u slučaju da se ni na drugom elektronskom javnom nadmetanju ne prikupi nijedna adekvatna ponuda, Agencija²⁸ će o tome obavijestiti sud, a sud će u tom slučaju obustaviti izvršenje.

Takođe, prethodna pravila se na odgovarajući način primjenjuju i u slučaju kada se nepokretnost prodaje neposrednom pogodbom. S tim u vezi, izvršni povjerilac može najkasnije u roku od tri dana nakon završetka drugog elektronskog javnog nadmetanja predložiti sudu da se, ako se nepokretnost ne proda, u njegovu korist zasnuje založno

²⁶ Član 61 Zakona o izvršenju.

²⁷ Članovi 92 i 93 Zakona o izvršenju.

²⁸ Agencija predstavlja pravno lice koje sprovodi izvršenje u skladu sa odredbama Zakona o izvršenju kao i odredbama zakona kojim se uređuje sprovođenje izvršenja na novčanim sredstvima (Član 2 Zakona o izvršenju).

pravo na nepokretnosti radi osiguranja potraživanja radi čije naplate je određeno izvršenje. Na taj predlog se ne plaćaju posebne takse. Red prvenstva takvog založnog prava izvršnog povjerioca računa se od dana sticanja prava na namirenje.

Obustavljanje izvršenja ne sprečava pokretanje novog izvršnog postupka radi naplate istog potraživanja na istoj nepokretnosti.²⁹

1.5. Rješavanje stambenog pitanja izvršnog dužnika

U pogledu stambenog zbrinjavanja izvršnog dužnika, izvršni dužnik koji je zbog naplate novčanog potraživanja dužan da se iseli iz nepokretnosti koja je prodana u izvršnom postupku ima pravo na novčanu nadoknadu za troškove stambenog zbrinjavanja iz sredstava državnog budžeta ako:

- je u nepokretnosti iz koje je dužan da se iseli stanovao prije pokretanja izvršnog postupka;
- je dobrovoljno predao nepokretnost kupcu;
- nema u vlasništvu drugu nepokretnost za zadovoljenje osnovnih stambenih potreba.

Postupak za priznavanje prava na novčanu nadoknadu za troškove stambenog zbrinjavanja pokreće se podnošenjem zahtjeva od strane izvršnog dužnika nadležnom centru za socijalnu zaštitu u roku od 30 dana od dana predaje nepokretnosti kupcu. Uz zahtjev, izvršni dužnik je u obavezi da priloži i rješenje o izvršenju kojim je određeno izvršenje na nepokretnosti, kao i dokaz o sklopljenom ugovoru o zakupu nepokretnosti za stambeno zbrinjavanje. Odluku o priznavanju prava na novčanu nadoknadu za troškove stambenog zbrinjavanja donosi centar za socijalnu zaštitu.

Takođe, centar za socijalnu zaštitu dužan je da bez odlaganja obavijesti sud koji je donio rješenje o izvršenju o podnošenju zahtjeva za priznavanje prava na novčanu nadoknadu za troškove stambenog zbrinjavanja, dok sud zaključak o predaji nepokretnosti kupcu dostavlja centru za socijalnu zaštitu koji mu je dostavio obavještenje.

Ukoliko je izvršni dužnik navedeni zahtjev podnio nakon što je sud donio rješenje o dosuđivanju nepokretnosti, a prije pravosnažnosti rješenja o dosuđivanju nepokretnosti i prije nego što je kupac položio cijenu, sud kojem je nadležni centar za socijalnu zaštitu dostavio obavještenje će donijeti zaključak o predaji nepokretnosti kupcu nakon što istekne rok od 30 dana od dana kada se ispune uslovi za donošenje zaključka o predaji nepokretnosti kupcu.

Navedeno pravo na **novčanu nadoknadu** za troškove stambenog zbrinjavanja priznaje se od dana predaje nepokretnosti kupcu, **isplaćuje se mjesečno i to najduže do 18 mjeseci**. Visina mjesečne novčane nadoknade za troškove stambenog zbrinjavanja iznosi najviše do 500% osnovice na osnovu koje se obračunava iznos drugih prava u skladu propisima u socijalnoj zaštiti, a priznaje se u visini ugovorene stanarine.

U slučaju žalbe protiv rješenja centra za socijalnu zaštitu kojim se odlučuje o pravu na novčanu nadoknadu za troškove stambenog zbrinjavanja odlučuje ministarstvo nadležno za poslove socijalne zaštite, a žalba ne odlaže izvršenje rješenja.³⁰

Takođe, korisnik kome je priznato pravo na novčanu nadoknadu za troškove stambenog zbrinjavanja dužan je da centru za socijalnu zaštitu prijavi svaku promjenu koja utiče na

²⁹ Član 102 Zakona o izvršenju.

³⁰ Član 131a Zakona o izvršenju.

dalje ostvarivanje ili na visinu novčane nadoknade odmah, a najkasnije u roku od osam dana od dana nastanka promjene. Ukoliko korisnik nakon promijenjenih okolnosti i dalje ispunjava uslove za priznavanje prava na novčanu nadoknadu za troškove stambenog zbrinjavanja u manjem ili većem iznosu od već priznatog prava, pravo u izmijenjenom iznosu priznaje se danom nastanka promijenjenih okolnosti. Sa druge strane, ukoliko zbog promijenjenih okolnosti korisnik ne ispunjava uslove za dalje korišćenje prava na novčanu nadoknadu za troškove stambenog zbrinjavanja, pravo prestaje danom nastanka promijenjenih okolnosti.³¹

U slučaju da izvršni dužnik i lice koje je izvršni dužnik po zakonu u obavezi da izdržava, a koje je u nepokretnosti iz koje je izvršni dužnik u obavezi da se iseli stanovalo prije pokretanja izvršnog postupka, ne može potrebe stambenog zbrinjavanja zadovoljiti priznavanjem navedenog prava na novčanu nadoknadu za troškove stambenog zbrinjavanja, može ostvariti pravo na socijalnu uslugu privremenog smještaja u kriznim situacijama.

Član 131c Zakona o izvršenju

Zaštita izvršnog dužnika kao fizičkog lica

Izvršenje u cilju ostvarenja novčanog potraživanja ne može se sprovoditi na stvarima i pravima fizičkog lica koje ne obavlja registrovanu djelatnost koja su neophodna za zadovoljenje osnovnih životnih potreba izvršnog dužnika i lica koje je po zakonu dužan da izdržava. Sa druge strane, izvršenje u cilju ostvarenja novčanog potraživanja protiv fizičkog lica koje obavlja registrovanu djelatnost može se sprovoditi na cjelokupnoj njegovoj imovini, osim na onim stvarima i pravima na kojima se ne bi moglo sprovesti kada ne bi obavljalo registrovanu djelatnost, kao i na onim stvarima i pravima koja su neophodna za obavljanje registrovane djelatnosti ukoliko joj je ona glavni izvor sredstava za život.

Takođe, smatra se da je jedina nepokretnost u kojoj stanuje izvršni dužnik koji ne obavlja registrovanu djelatnost neophodna za zadovoljenje osnovnih životnih potreba izvršnog dužnika i lica koje je po zakonu dužan da izdržava, osim ako je izvršni dužnik u trenutku sklapanja pravnog posla kojim preuzima obavezu izjavio da je saglasan da se u cilju namirenja potraživanja izvršnog povjerioca izvršenje može sprovesti na njegovoj jedinoj nepokretnosti. Navedena saglasnost se daje u pisanom obliku i ima dejstvo samo ako je potpis izvršnog dužnika ovjeren od strane notara ili nekog drugog lica ili organa sa javnim ovlaštenjima i važi čak i ako dođe do promjene povjerioca ili ako izvršni dužnik stekne novu nepokretnost.

Kada to pravednost zahtijeva, sud će odrediti i sprovesti izvršenje na jedinoj nepokretnosti izvršnog dužnika ukoliko njegova obaveza potiče iz vanugovornog obaveznog odnosa.

Takođe, uz predlog za izvršenje na nepokretnosti izvršni povjerilac je dužan da podnese prethodno navedenu saglasnost, pravosnažnu presudu, javnu ili privatnu ispravu koja ima karakter javne isprave kojom dokazuje da izvršni dužnik ili lice koje je po zakonu dužan da izdržava ima drugu nepokretnost za stanovanje.

³¹ Član 131b Zakona o izvršenju.

U skladu sa odredbama Zakona, nepokretnosti za obavljanje poslovne djelatnosti ne smatraju se stvarima koje su neophodne za obavljanje samostalne djelatnosti koja je glavni izvor sredstava za život.³²

1.6. Ograničenje izvršenja

Ukoliko se izvršenje sprovodi na zaradi izvršnog dužnika, od izvršenja se izuzima iznos u visini dvije trećine prosječne neto zarade³³ u Republici Hrvatskoj, dok se, ukoliko se izvršenje sprovodi u cilju naplate potraživanja na osnovu zakonskog izdržavanja, naknade štete nastale zbog narušavanja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i naknade štete za izgubljeno izdržavanje zbog smrti davaoca izdržavanja, izuzima iznos u visini od jedne polovine prosječne neto zarade u Republici Hrvatskoj, osim u slučaju izvršenja u cilju prinudne naplate novčanih iznosa za izdržavanje djeteta kada se od izvršenja izuzima iznos koji odgovara iznosu od jedne četvrtine prosječne mjesečne isplaćene neto zarade po zaposlenom u pravnim licima Republike Hrvatske za proteklu godinu.

U slučaju da izvršni dužnik ima zaradu koja je manja od prosječne neto zarade u Republici Hrvatskoj, od izvršenja se izuzima iznos u visini tri četvrtine zarade izvršnog dužnika, ali ne više od dvije trećine prosječne neto zarade u Republici Hrvatskoj, dok ukoliko se izvršenje sprovodi u cilju naplate potraživanja na osnovu zakonskog izdržavanja, naknade štete nastale zbog narušavanja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i naknade štete za izgubljeno izdržavanje zbog smrti davaoca izdržavanja, iznos u visini jedne polovine neto zarade izvršnog dužnika, osim u slučaju izvršenja u cilju prinudne naplate novčanih iznosa za izdržavanje djeteta kada se od izvršenja izuzima iznos koji odgovara iznosu od jedne četvrtine neto zarade izvršnog dužnika.

Prethodno navedena pravila primjenjuju se i na izvršenje na nadoknadi umjesto zarade, nadoknadi za skraćeno radno vrijeme, nadoknadi zbog umanjenja zarade, penziji, zaradi vojnih lica te na primanja lica u rezervnom sastavu vojske kao i na drugom stalnom novčanom primanju civilnih i vojnih lica. Osim toga, isto važi i kada se izvršenje sprovodi na primanjima izvršnog dužnika koja nijesu zarada, penzija kao ni primanja od obavljanja samostalne preduzetničke djelatnosti, od slobodnih zanimanja, od poljoprivrede i šumarstva, od imovine i imovinskih prava, od kapitala, niti primanja od osiguranja i imaju karakter jedinih stalnih novčanih primanja, ukoliko izvršni dužnik javnom ispravom dokaže da je to primanje jedino stalno novčano primanje.

S druge strane, izvršenje na primanjima osoba s invaliditetom na osnovu novčane nadoknade za tjelesno oštećenje i doplatu za tuđu pomoć i njegu može se sprovesti samo u cilju naplate potraživanja na osnovu zakonskog izdržavanja, naknade štete nastale zbog narušavanja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i naknade štete za izgubljeno izdržavanje zbog smrti davaoca izdržavanja, i to do iznosa od jedne polovine tog primanja. Tako se i izvršenje na primanju na osnovu ugovora o doživotnom izdržavanju i doživotnoj renti te na primanju na osnovu ugovora o životnom osiguranju može sprovesti samo na dijelu koji prelazi iznos osnovice na osnovu koje se utvrđuje iznos pomoći za izdržavanje.³⁴

³² Član 75 Zakona o izvršenju.

³³ Prosječnom neto zaradom smatra se prosječan iznos mjesečne neto zarade isplaćene po jednom zaposlenom u pravnim licima u Republici Hrvatskoj, za period januar-avgust tekuće godine, koju je dužan Državni zavod za statistiku da utvrdi i objavi u »Narodnim novinama«, najkasnije do 31. decembra te godine. Tako utvrđeni iznos primjenjuje se u narednoj godini. (Član 173 Zakona o izvršenju)

³⁴ Član 173 Zakona o izvršenju.

1.7. Izvršenje radi predaje djeteta

U Hrvatskoj je pitanje izvršenja radi predaje djeteta, kao i mjesna nadležnost, osnove za određivanje izvršenja i stranke u postupku, sredstva izvršenja, rješenja o izvršenju, prinudno odizimanje i predaja djeteta kao i izvršenje radi održavanja ličnih odnosa sa djetetom regulisano Porodičnim zakonom³⁵.

Mjesna nadležnost

Za odlučivanje o predlogu za izvršenje radi predaje djeteta nadležan je, osim suda koji je opšte mjesno nadležan za stranku protiv koje se sprovodi izvršenje, i sud koji je opšte mjesno nadležan za stranku koja zahtijeva izvršenje, te sud na čijem se području dijete zatekne. Sprovođenje izvršenja oduzimanjem djeteta preduzima, po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranke, sud na čijem se području nalazi dijete. Takođe, sud može odlučiti da se preduzimanje određenih izvršnih radnji radi predaje djeteta roditelju sa kojim će dijete stanovati povjeri sudu koji nije nadležan za sprovođenje izvršenja.³⁶

Kada su u pitanju osnove za određivanje izvršenja i stranke u postupku, predlog za izvršenje može podnijeti roditelj, odnosno drugo lice sa kojim će, odnosno kod koga će dijete na osnovu odluke suda stanovati.³⁷

Sredstva izvršenja

U zavisnosti od okolnosti slučaja, sud će odrediti izvršenje izricanjem i sprovođenjem:

- novčane kazne do 4.048 eura³⁸;
- zatvorske kazne u trajanju od jednog dana do šest mjeseci;
- prinudnog oduzimanja i predaje djeteta.

Navedena sredstva izvršenja mogu da se odrede i sprovedu prema licu koje protivno nalogu suda odbija da preda dijete ili preduzima radnje u cilju njegovog skrivanja ili onemogućavanja sprovođenja odluke, licu kod koga se dijete nalazi i licu od čije volje zavisi predaja djeteta. U slučaju da se izvršenje ne može postići nekim od navedenih sredstava, sud može odrediti drugo sredstvo izvršenja. U predlogu za izvršenje radi predaje djeteta ne mora da bude naznačeno sredstvo izvršenja, a ako je i naznačeno, sud nije vezan predlogom stranke.³⁹

Rješenje o izvršenju

Ukoliko u odluci suda stranci protiv koje se sprovodi izvršenje nije naložena predaja djeteta, ovu naredbu izreći će sud u rješenju o izvršenju. U tom slučaju sud će odrediti rok za predaju ili će naložiti da se dijete preda odmah. Takođe, rješenjem o izvršenju može se naložiti predaja djeteta licu na koje se odnosi izvršna isprava, licu od čije volje zavisi predaja djeteta i svakom drugom licu kod koga se dijete nalazi u trenutku donošenja tog rješenja. Osim toga, u rješenju se izriče i da je svako drugo lice kod koga se dijete zatekne u trenutku sprovođenja izvršenja dužno da ga preda.⁴⁰

³⁵ Obiteljski zakon („Narodne novine“ br. 103/15), <https://www.zakon.hr/z/88/Obiteljski-zakon> (8.7.2019)

³⁶ Član 512 Porodičnog zakona.

³⁷ Član 513 Porodičnog zakona.

³⁸ Za konvertovanje hrvatske kune u euro korišćen je konverter *Oanda*, unos na URL: <http://www.oanda.com/currency/converter>, 1€= 7,384 HRK (8.7.2019)

³⁹ Član 514 Porodičnog zakona.

⁴⁰ Član 515 Porodičnog zakona.

Prinudno oduzimanje i predaja djeteta

Prinudno oduzimanje i predaju djeteta obavlja sud u saradnji sa centrom za socijalnu zaštitu, na način da zaštite dijete u najvećoj mogućoj mjeri, uz pomoć policije, odnosno policijskog službenika za mlade. Ministar nadležan za poslove pravosuđa, uz prethodnu saglasnost ministra nadležnog za unutrašnje poslove i ministra nadležnog za socijalnu zaštitu, pravilnikom propisuje način djelovanja i saradnje sudije, stručnog radnika centra za socijalnu zaštitu i policijskog službenika za mlade prilikom prinudnog oduzimanja i predaje djeteta.⁴¹

Prije određivanja sredstava izvršenja sud može saslušati lice protiv koga se sprovodi izvršenje, kao i uputiti dijete na stručni razgovor, u zavisnosti od okolnosti slučaja tokom postupka izvršenja.⁴²

Dostavljanje rješenja o izvršenju

Kada je rješenjem suda naloženo da se dijete preda odmah, rješenje o izvršenju predaje se licu od koga se dijete oduzima prilikom preduzimanja prve izvršne radnje. Ako to lice nije prisutno prilikom oduzimanja djeteta, rješenje o izvršenju dostavlja mu se naknadno budući da odsustvo lica od koga se dijete oduzima ne sprečava sprovođenje izvršnih radnji.

Ukoliko se izvršenje sprovodi protiv lica na koje se ne odnosi rješenje o izvršenju, tom licu se predaju rješenje o izvršenju i zapisnik o oduzimanju djeteta. Takođe, ukoliko se izvršenje sprovodi protiv lica na koje se ne odnosi rješenje o izvršenju ili protiv lica koje nije prisutno prilikom sprovođenja izvršnih radnji te radnje će se sprovesti u prisustvu dva punoljetna lica.

O vremenu i mjestu preduzimanja izvršnih radnji radi oduzimanja djeteta sud će po pravilima o ličnom dostavljanju obavijestiti roditelja ili drugo lice kome treba predati dijete.⁴³

Odlaganje izvršenja

Sud može odložiti izvršenje ili ograničiti mjere izvršenja:

- kada je u toku odlučivanje povodom žalbe protiv prvostepene odluke;
- kada je u toku postupak radi izmjene odluke; i
- kada se djetetu nalaže stručni razgovor.

Sud može odložiti izvršenje u prethodno navedenim slučajevima samo ako se time bitno ne ugrožavaju lični i drugi važni interesi djeteta.⁴⁴

1.8. Izvršenje radi ostvarivanja ličnih odnosa sa djetetom

Kada je u pitanju mjesna nadležnost, za određivanje i sprovođenje izvršenja radi ostvarivanja ličnih odnosa sa djetetom nadležan je, osim suda koji je opšte mjesno nadležan za stranku protiv koje se izvršenje sprovodi i sud koji je opšte mjesno nadležan za stranku koja zahtijeva izvršenje.⁴⁵

⁴¹ Član 516 Porodičnog zakona.

⁴² Član 517 Porodičnog zakona.

⁴³ Član 518 Porodičnog zakona.

⁴⁴ Član 519 Porodičnog zakona.

⁴⁵ Član 520 Porodičnog zakona.

U pogledu osnova za određivanje izvršenja i stranaka u postupku, predlog za izvršenje može podnijeti roditelj, odnosno drugo lice koja na osnovu izvršne isprave ima pravo na ostvarivanje ličnih odnosa sa djetetom ili dijete.⁴⁶

Ročište

Sud će prije donošenja rješenja o izvršenju zakazati ročište na kojem će lično saslušati stranke kako bi utvrdio činjenice i procijenio sve okolnosti, te omogućiti djetetu da izrazi svoje mišljenje. Nakon što sasluša stranke i u zavisnosti od okolnosti slučaja, sud može odložiti izvršenje za 30 dana i naložiti stručni razgovor sa djetetom ili predložiti strankama da pristupe porodičnoj medijaciji radi sporazumnog rješavanja spora, a ako je to potrebno može posebnom odlukom detaljnije precizirati ostvarivanje ličnih odnosa za vrijeme trajanja stručnog razgovora ili porodične medijacije. Međutim, u slučaju da je porodična medijacija prethodno bila bezuspješna ili ako je neophodno hitno postupanje, sud neće postupiti u skladu sa prethodno navedenim.⁴⁷

Sredstva izvršenja

U zavisnosti od okolnosti slučaja, sud će odrediti izvršenje izricanjem i sprovođenjem:

- novčane kazne do 4.048 eura;⁴⁸ ili
- zatvorske kazne u trajanju od jednog dana do šest mjeseci.

U predlogu za izvršenje ne mora biti naznačeno sredstvo izvršenja, a ako je naznačeno, sud nije vezan predlogom stranke.⁴⁹

Odlaganje izvršenja

Sud može odložiti izvršenje ili ograničiti mjere izvršenja:

- kada je u toku odlučivanje povodom žalbe protiv prvostepene odluke;
- kada je u toku postupak u cilju izmjene odluke; ili
- kada se djetetu nalaže stručni razgovor ili se sprovodi porodična medijacija.

Sud može odložiti izvršenje u prethodno navedenim slučajevima samo ako se time bitno ne ugrožavaju lični i drugi važni interesi djece.⁵⁰

Protivljenje djeteta

U zavisnosti od okolnosti slučaja tokom postupka izvršenja radi ostvarivanja ličnih odnosa sa djetetom, sud može dijete uputiti na stručni razgovor. U slučaju da se dijete koje je navršilo 14 godina protivi ostvarivanju ličnih odnosa sa roditeljem, odnosno drugim licem koje na osnovu izvršne isprave ima pravo na ostvarivanje ličnih odnosa sa djetetom i nakon razgovara sa stručnim licem, sud će odbiti predlog za izvršenje.⁵¹

⁴⁶ Član 521 Porodičnog zakona.

⁴⁷ Član 522 Porodičnog zakona.

⁴⁸ Za konvertovanje hrvatske kune u euro korišćen je konverter *Oanda*, unos na URL: <http://www.oanda.com/currency/converter>, 1€= 7,384 HRK (1.7.2019)

⁴⁹ Član 523 Porodičnog zakona.

⁵⁰ Član 524 Porodičnog zakona.

⁵¹ Član 525 Porodičnog zakona.

2. SJEVERNA MAKEDONIJA

Postupak izvršenja i obezbjeđenja u Sjevernoj Makedoniji uređen je Zakonom o izvršenju⁵² kojim je predviđeno da, u pogledu **zaštite dužnika**, izvršenje radi ostvarivanja novčanog potraživanja ne može biti sprovedeno na predmetima ili pravima koja su neophodna za zadovoljenje osnovnih životnih potreba dužnika i lica, koje je na osnovu zakona u obavezi da izdržava, ili za obavljanje samostalne djelatnosti koja je glavni dužnikov izvor sredstava za život.

Prilikom sprovođenja izvršenja, javni izvršitelj je u obavezi da vodi računa o dostojanstvu ličnosti stranke, učesnika u izvršnom postupku i njihovih porodica, kao i o tome da izvršenje bude povoljno za dužnika.⁵³

U smislu Zakona o izvršenju, **vjerodostojnom ispravom** smatra se faktura, obračun kamata, javna isprava ili javni dokument, izvod iz poslovnih knjiga, polisa osiguranja, te potvrda o sertifikovanim poslovnim knjigama, polisa osiguranja, teretni list, privremena građevinska situacija, kao i drugi dokument koji u skladu sa zakonom ima karakter javnog dokumenta ili javne isprave.⁵⁴

Izvršenje u cilju ostvarivanja novčanog potraživanja može se izvršiti prodajom pokretne imovine, prodajom nepokretnosti, prodajom hartija od vrijednosti i udjela u privrednim društvima, prenosom novčanog potraživanja, konverzijom u novac drugih imovinskih prava i prenosom sredstava koja se su na računu nosioca platnog prometa u skladu sa propisima o platnom prometu.⁵⁵

Predmet izvršenja, u skladu sa Zakonom, može biti svaki predmet dužnika, imovinsko pravo i nepokretnost upisana u katastar nepokretnosti, koja nije izuzeta od izvršenja zakonom, ili ukoliko izvršenje protiv njih nije ograničeno zakonom.⁵⁶

Kada je u pitanju **naplata zatezne kamate**, kada je izvršnom ispravom određena naplata kamate od dužnika, ista se obračunava i naplaćuje do dana uplate sredstava na poseban račun javnog izvršitelja. Takođe, ako su u izvršnoj ispravi određeni i troškovi postupka, javni izvršitelj će, na predlog izvršnog povjerioca, obračunati i naplatiti zakonsku zateznu kamatu na iznos utvrđenih troškova u skladu sa propisanom stopom, od dana donošenja izvršne isprave do naplate.⁵⁷

2.1. Ograničenje izvršenja

Izvršenje na zaradi i penziji, kao i na naknadi umjesto zarade, za potraživanja po osnovu zakonskog izdržavanja, naknade štete nastale usljed oštećenja zdravlja, odnosno gubitka radne sposobnosti, te naknade štete zbog izgubljenog izdržavanja usljed smrti davaoca izdržavanja, može se odrediti i sprovesti do iznosa od jedne polovine, a za potraživanja po drugoj osnovi do iznosa od jedne trećine zarade ili penzije. Prethodno navedeno odnosi se i na primanja lica u rezervnom sastavu vojske i policije.

Izvršenje na primanju ratnih i mirnodopskih vojnih invalida po osnovu invalidnine, ortopedskog dodatka i invalidskog dodatka može se sprovesti samo za potraživanja po osnovu zakonskog izdržavanja, naknade štete nastale usljed oštećenja zdravlja ili

⁵² Закон за извршување (Сл. Весник на РМ, бр. 72 од 12.04.2016 година), <https://www.pravdiko.mk/wp-content/uploads/2013/11/Zakon-za-izvrshuvane-12-04-2016.pdf> (12.7.2019)

⁵³ Član 5 Zakona o izvršenju.

⁵⁴ Član 11 Zakona o izvršenju.

⁵⁵ Član 24 Zakona o izvršenju.

⁵⁶ Član 25 Zakona o izvršenju.

⁵⁷ Član 18 Zakona o izvršenju.

umanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i zbog izgubljenog izdržavanja usljed smrti davaoca izdržavanja, i to do iznosa od jedne polovine tog primanja. Sa druge strane, izvršenje na primanju po osnovu ugovora o doživotnom izdržavanju i doživotne rente, te po osnovu ugovora o osiguranju života, može se sprovesti samo na dijelu koji prelazi iznos najnižeg iznosa socijalne pomoći koja se isplaćuje na području koje je prebivalište dužnika.⁵⁸

2.2. Izvršenje na nepokretnosti

Kada je u pitanju **način utvrđivanja vrijednosti nepokretnosti**, javni izvršitelj zaključkom određuje procjenitelja koji će u roku od osam dana od dana prijema zaključka izvršiti i dostaviti javnom izvršitelju procjenu vrijednosti nepokretnosti po osnovu njene tržišne vrijednosti, na dan procjene i na osnovu drugih činjenica koje utiču na njenu vrijednosti. Na zahtjev procjenitelja, a ukoliko za to postoje opravdani razlozi, javni izvršitelj može odobriti produženje prethodno navedenog roka, ali ne duže od 30 dana. Takođe, prilikom utvrđivanja vrijednosti nepokretnosti vodi se računa i o tome koliko nepokretnost manje vrijedi zbog toga što na nepokretnosti ostaju određena prava i poslije prodaje. Nakon što primi procjenu procjenitelja, javni izvršitelj zaključkom utvrđuje vrijednost nepokretnosti.⁵⁹

U pogledu **prodajne cijene**, na prvom javnom nadmetanju za prodaju nepokretnost se ne može prodati ispod utvrđene vrijednosti. Ukoliko se nepokretnost nije mogla prodati na prvom javnom nadmetanju, javni izvršitelj će zakazati drugo nadmetanje na kojem se početna cijena nepokretnosti umanjuje za jednu trećinu utvrđene vrijednosti. Između prvog i drugog javnog nadmetanja mora proći najmanje 15 dana, a najviše 30 dana, osim u slučaju prodaje nepokretnosti neposrednom pogodbom. Međutim, u slučaju da se nepokretnost ne proda po isteku prethodno navedenih rokova, javni izvršitelj će obustaviti izvršenje na toj nepokretnosti.⁶⁰

2.3. Predaja i oduzimanje djeteta

Pitanje predaje i oduzimanja djeteta u Makedoniji regulisano je Porodičnim zakonom⁶¹ koji predviđa da je za odlučivanje o predlogu za izvršenje odluke suda kojom se nalaže predaja djeteta roditelju ili drugom licu, odnosno ustanovi kojoj je dijete povjereno na čuvanje i vaspitanje, mjesno nadležan sud na čijem području je mjesto prebivališta ili boravka roditelja koji zahtijeva izvršenje, kao i sud na čijoj teritoriji se nalazi dijete.

Prilikom sprovođenja prinudnog izvršenja sud će uzeti u obzir hitnost postupka i potrebu zaštite ličnosti djeteta. Nakon procjene svih okolnosti slučaja, sud će odlučiti da li će se izvršenje sprovesti izricanjem novčane kazne licu kod koga se dijete nalazi ili oduzimanjem djeteta od tog lica. Ukoliko se izvršenje ne može sprovesti izricanjem i izvršenjem odluke o novčanoj kazni, biće primijenjeno drugo sredstvo izvršenja, odnosno izvršenje će se sprovesti oduzimanjem djeteta od lica kod koga se dijete nalazi i predavanjem djeteta roditelju, drugom licu ili ustanovi kojoj je dijete povjereno na čuvanje i vaspitanje. Tokom postupka izvršenja sud može zatražiti pomoć Centra za socijalni rad.⁶²

⁵⁸ Član 117 Zakona o izvršenju.

⁵⁹ Članovi 176 i 177 Zakona o izvršenju.

⁶⁰ Član 185 Zakona o izvršenju.

⁶¹ Закон за семејството, <https://www.pravdiko.mk/zakon-za-semejstvoto/> (16.7.2019)

⁶² Članovi 280 i 281 Porodičnog zakona.

3. SLOVENIJA

U Sloveniji su pravila postupka u skladu sa kojim sudovi sprovode izvršenje radi prinudne naplate potraživanja na osnovu izvršnih i vjerodostojnih isprava te pravila u vezi sa obezbjeđenjem potraživanja, regulisana Zakonom o izvršenju i obezbjeđenju⁶³.

Kada je u pitanju **zatezna kamata**, u skladu sa ovim Zakonom, ako je nakon nastanka izvršne isprave došlo do promjene u visini zatezne kamate, sud odlučuje o predlogu povjerioca ili dužnika o obavezi plaćanja kamate po izmijenjenoj kamatnoj stopi.⁶⁴

Izvršenje za naplatu novčanog potraživanja dozvoljava se i na osnovu **vjerodostojne isprave**, ako povjerilac u zahtjevu za izvršenje navede datum dospijeća potraživanja. U smislu ovog zakona, vjerodostojna isprava je faktura, mjenica ili ček sa protestom i povratnim računom, kada je to potrebno za podnošenje zahtjeva, zatim javna isprava, ispis iz poslovnih knjiga ovjeren od strane odgovornog lica, zakonski ovjerena privatna isprava, kao i isprava koja u skladu sa posebnim propisima ima svojstvo javne isprave. Faktura mora sadržati i obračun kamate. Vjerodostojna isprava u smislu ovog zakona je i pismena izjava o primanjima po osnovu radnog odnosa, u skladu sa zakonom kojim se uređuju radni odnosi.⁶⁵

3.1. Utvrđivanje imovine dužnika

Zakonom o izvršenju i obezbjeđenju uređeno je i pitanje utvrđivanja imovine dužnika, odnosno sačinjavanje spiska takve imovine. Naime, ako povjerilac dokaže da predloženim sredstvima izvršenja dugovanje neće biti u potpunosti izmireno, dužnik je obavezan da, na predlog povjerioca, ili na zahtjev suda, u bilo koje vrijeme u toku postupka izvršenja, podnese spisak svoje imovine sa dokazima o vlasničkim i drugim stvarnim pravima nad tom imovinom, te da navede dokaze za svoje tvrdnje.

Spisak imovine mora sadržati sljedeće podatke:

- ako je dužnik preduzetnik ili fizičko lice, mora biti posebno naznačena imovina prikazana na njegovim računima;
- podatke o dužnikovim transakcionim računima, koji moraju uključivati podatke za svaki transakcioni račun, i to njegov broj, organizaciju za platni promet koja njime upravlja, kao i stanje i promet na tim računima;
- podatke o drugim novčanim i drugim depozitima kod banke, brokerskog društva ili drugog lica;
- podatke o ukupnom mjesečnom iznosu plate, penzije ili drugih redovnih prihoda, kao i o njihovim obveznicima;
- podatke o potraživanjima iz ugovora o radu ili drugog ugovora, na osnovu kojih ostvaruje prihode;
- brojeve računa hartija od vrijednosti i drugih finansijskih instrumenata, kao i stanje i promet na tim računima;
- podatke o životnom i imovinskom osiguranju;
- podatke o akcijama i udjelima u privrednim društvima ili drugom učešću u pravnim licima;

⁶³ Zakon o izvršbi in zavarovanju, (Uradni list RS, br. 3/07 – uradno prečišćeno besedilo, 93/07, 37/08 – ZST-1, 45/08 – ZArbit, 28/09, 51/10, 26/11, 17/13 – odl. US, 45/14 – odl. US, 53/14, 58/14 – odl. US, 54/15, 76/15 – odl. US i 11/18) <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO1008> (3.7.2019)

⁶⁴ Član 22 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju.

⁶⁵ Član 23 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju.

- podatke o vlasničkim i drugim stvarnim pravima na nepokretnoj i pokretnoj imovini;
- podatke o penzijskom i zdravstvenom osiguranju;
- podatke o imovini dužnika u inostranstvu;
- podatke o drugim imovinskim pravima.

Dužnik mora prikazati iznos prihoda i stanja na računima podnošenjem platne liste i bankovnih izvoda.⁶⁶

Prigovor

Zakonom je predviđeno pravo dužnika na pravni lijek u vidu prigovora. Odluku o izvršenju, kojom se odobrava zahtjev za izvršenje, dužnik može da ospori prigovorom, osim ako osporava samo odluku o troškovima. Prigovor mora biti obrazložen, tj. u njemu dužnik mora navesti činjenice koje ga opravdavaju i dostaviti adekvatne dokaze, inače se u suprotnom smatra neosnovanim. O prigovoru odlučuje sud koji odlučuje i o izvršenju, osim ako zakonom nije drugačije određeno.

Prigovor protiv rješenja o izvršenju može se podnijeti iz razloga koji sprečavaju izvršenje, a naročito:

- ako sud koji je izdao rješenje o izvršenju nije bio nadležan za njega;
- ako isprava na osnovu koje je izvršenje odobreno nije izvršna isprava ili vjerodostojna isprava;
- ako odluka na osnovu koje je donesena odluka o izvršenju još uvijek nije pravosnažna;
- ako odluka na osnovu koje je donesena odluka o izvršenju poništena, ukinuta ili izmijenjena;
- ako je nagodba na osnovu koje je donesena odluka o izvršenju poništena ili ništava;
- ako rok za izvršenje potraživanja još nije istekao, ili ako još uvijek nije ispunjen uslov utvrđen u nagodbi;
- ako je dozvoljeno izvršenje na stvarima, novčanim potraživanjima, ili drugim pravima koja su izuzeta od izvršenja, ili na kojima je mogućnost izvršenja ograničena;
- ako je potraživanje prestalo da važi na osnovu činjenica koje su nastupile nakon pravosnažnosti odluke, ali u trenutku kada dužnik nije bio u mogućnosti da to iskoristi u postupku iz koga proističe izvršna isprava, ili ako je potraživanje prestalo da važi na osnovu činjenice koja je nastupila nakon zaključenja nagodbe;
- ako je povjerilac obustavio ispunjenje obaveze tokom vremenskog perioda koji još nije istekao;
- ako je istekao rok u kome se u skladu sa zakonom može zatražiti izvršenje;
- ako je nastupio rok zastare za potraživanje o kome je odlučeno u izvršnoj ispravi;
- ako potraživanje nije preneseno na povjerioca, ili ako obaveza nije prenesena na dužnika.

Prigovor koji je zasnovan na činjenici koja se odnosi na sâmo potraživanje, i nastupila je nakon izvršenja odluke ili zaključenja nagodbe, dužnik može podnijeti i nakon konačne odluke o izvršenju, sve do okončanja izvršnog postupka, ako bez svoje krivice nije bio u mogućnosti da iskoristi svoje pravo na prigovor protiv rješenja o izvršenju.

⁶⁶ Član 31 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju.

Primjerak pravovremenog, potpunog i odobrenog prigovora sud dostavlja povjeriocu i upozorava ga na postojeće pravne posljedice. Rok za odgovor na prigovor je osam dana.

Ako povjerilac ne odgovori na prigovor u roku, o prigovoru odlučuje sud. Pritom se smatra da su navodi dužnika sadržani u prigovoru istiniti. Ako se povjerilac u odgovoru na prigovor usprotivi prigovoru, sud, u zavisnosti od okolnosti slučaja, izdaje poziv za ispitivanje prigovora ili donosi rješenje bez saslušanja. U odgovoru na prigovor povjerilac mora navesti činjenice i pružiti dokaze na kojima se zasniva zahtjev za izvršenje. U suprotnom se smatra da su navodi dužnika sadržani u prigovoru istiniti.

Odlukom donesenom na osnovu prigovora sud prihvata ili odbacuje prigovor, ili ga odbacuje kao neblagovremen, nepotpun ili nedozvoljen. Ako sud prihvati prigovor o teritorijalnoj nadležnosti, predmet se upućuje mjesno nadležnom sudu, koji odlučuje o drugim prigovorima protiv rješenja o izvršenju. Ako sud ili drugi organ pravosnažnom odlukom utvrdi da je izvršenje koje još uvijek nije okončano neprihvatljivo, sud će obustaviti izvršenje i poništiti izvršni nalog.

Parnični i drugi postupak

Ako sud odluči o prigovoru na osnovu činjenica koje su bile sporne između stranaka, i odnose se na sam zahtjev, dužnik može pokrenuti **parnični ili drugi postupak** za utvrđivanje neprihvatljivosti izvršenja, u roku od trideset dana od donošenja konačne odluke o prigovoru. Podnošenje ove tužbe ne odlaže izvršenje niti ispunjenje dužničke obaveze, ako zakonom nije drugačije određeno.

Parnični ili drugi postupak za neprihvatljivost izvršenja sud mora sprovesti bez odlaganja. U ovom postupku dužnik mora istovremeno dostaviti sve prigovore za neprihvatljivost izvršenja, te navesti sve činjenice i priložiti sve dokaze na kojima je to zasnovano, jer će u suprotnom izgubiti to pravo. Nove činjenice i nove dokaze sud uzima u obzir samo ako ih dužnik predloži u pripremnom podnesku, podnesenom u roku koji je sud odredio radi odgovora na navode povjerioca u odgovoru na tužbu.

Na prigovor na rješenje o izvršenju na osnovu vjerodostojne isprave moguće je podnijeti prigovor pod prethodno opisanim uslovima, s tim što rok za podnošenje prigovora u sporovima koji se tiču čekova i mjenica iznosi tri dana. Ako se takvim prigovorom osporava rješenje o izvršenju u dijelu kojim se dužniku nalaže izvršenje potraživanja, prigovor u ovom dijelu smatra se opravdanim ako dužnik navede činjenice na kojima je zasnovan, i priloži dokaze koji potvrđuju činjenice navedene u prigovoru. Ako dužnik ne dâ izjavu u kojoj navodi u kojem dijelu osporava odluku, smatra se da je osporava u cjelosti.⁶⁷

Pravo na podnošenje prigovora imaju i treća lica. Naime, svako ko može dokazati da ima pravo na predmetu izvršenja, kojim se to izvršenje sprečava, može podnijeti prigovor na rješenje o izvršenju, kojim zahtijeva od suda da proglasi takvo izvršenje neprihvatljivim. Ovaj prigovor može se uložiti do okončanja izvršnog postupka. Primjerak pravovremenog, potpunog i dozvoljenog prigovora sud dostavlja povjeriocu i upozorava ga na postojeće pravne posljedice. Rok za odgovor na prigovor iznosi osam dana. Ako prigovor nije obrazložen, ili ako pravo na koje se njime poziva nije dokazano, odbacuje se kao neosnovan.

Ako povjerilac ne odgovori na prigovor u roku, ili ako izjavi da se ne protivi prigovoru, sud, u skladu sa okolnostima slučaja, potpuno ili djelimično poništava izvršni nalog i

⁶⁷ Članovi 53-62 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju.

obustavlja izvršenje. Ako povjerilac u predviđenom roku izjavi da se protivi prigovoru, sud odbacuje prigovor. Podnosilac prigovora u roku od trideset dana od pravosnažnosti odluke o odbacivanju prigovora može pokrenuti parnični postupak, kako bi se utvrdilo da izvršenje nije dozvoljeno. Ako sud utvrdi konačnom odlukom da izvršenje koje nije završeno ili je odloženo nije dozvoljeno u konkretnom slučaju, sud prekida izvršenje ovog predmeta i poništava izvršni nalog.

Lice čiji suvlasnički udio na pokretnoj stvari koja je predmet izvršenja ne prelazi polovinu njene vrijednosti, ne može zahtijevati da se izvršenje na njenom dijelu proglasi neprihvatljivim. Međutim, iz iznosa ostvarenog prodajom te stvari ima pravo da zahtijeva isplaćivanje njegovog udjela srazmjerno cijeni ostvarenoj prodajom, ali najmanje proporcionalno procijenjenoj vrijednosti, prije svih povjerilaca i prije nadoknade troškova izvršnog postupka.

Ovo lice može predložiti procjenu vrijednosti u skladu sa odredbama Zakona o izvršenju i obezbjeđenju. U tom slučaju, ovo lice ne snosi troškove procjene u slučaju da je njome utvrđena vrijednost viša od zbira vrijednosti utvrđene prethodnom procjenom i troškova nove procjene. Ovo lice ima pravo da zahtijeva da mu se ustupi stvar koja je predmet izvršenja nakon što deponuje iznos koji odgovara vrijednosti dužnikovog udjela u toj stvari.⁶⁸

3.2. Izuzimanje od izvršenja i ograničenja izvršenja

Zakonom o izvršenju i obezbjeđenju navode se **predmeti koji su izuzeti od izvršenja**. U skladu sa odredbama ovog zakona, predmet izvršenja ne mogu biti:

- odjeća, obuća, veš i drugi lični predmeti, zatim posteljina, posuđe, namještaj, šporet, frižider, mašina za pranje, kao i druge stvari potrebne za domaćinstvo, ukoliko su ove stvari potrebne dužniku i članovima njegovog domaćinstva;
- hrana i grijanje potrebni dužniku i članovima njegovog domaćinstva za šest mjeseci;
- radne i uzgojne životinje, poljoprivredne mašine i druge stvari koje su dužniku poljoprivredniku neophodne za obavljanje poljoprivredne djelatnosti, kao i sjeme za upotrebu na sopstvenom imanju i stočna hrana za četiri mjeseca;
- predmeti koji su neophodni za rad dužniku koji vrši javnu funkciju ili se profesionalno bavi naučnim, umjetničkim ili drugim radom;
- gotovina dužnika koji ima stalne mjesečne prihode, do mjesečnog iznosa koji je po zakonu izuzet od izvršenja;
- ordeni, medalje, vojne spomenice i druga odličja i priznanja, vjenčani prsten, lična pisma, rukopisi i drugi lični spisi dužnika, kao i slike i fotografije članova porodice;
- pomagala koja su dodijeljena invalidu ili drugom licu sa fizičkim invaliditetom na osnovu relevantnih propisa, i neophodna su za njegovo obavljanje životnih funkcija.

Ako se stranke ne mogu dogovoriti o tome koji su predmeti izuzeti od izvršenja, ili ako se to pokaže neophodnim, o tome odlučuje sud. Predmeti prethodno nabrojani u prve četiri stavke ne mogu biti oslobođeni od izvršenja ako se izvršenje vrši radi vraćanja potraživanja po osnovu zajma kojim je predmet kupljen ili odobrenog kredita za razvoj djelatnosti za koju je predmet kupljen, kao ni u slučaju kada se izvršenje vrši radi vraćanja potraživanja obezbijeđenog ugovornim zalogom na tom predmetu. Poštanska pošiljka ili

⁶⁸ Članovi 64-66 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju.

poštanska uplatnica adresirana na dužnika ne mogu biti predmet izvršenja dok ne budu dostavljene primaocu.⁶⁹

Određene kategorije prihoda takođe ne mogu biti predmet izvršenja. Naime, od **izvršenja su izuzeti**:

- prihodi po osnovu zakonskog izdržavanja i zbog izgubljenog izdržavanja usljed smrti davaoca izdržavanja;
- prihodi po osnovu naknade zbog tjelesnog oštećenja u skladu sa propisima o invalidskom osiguranju;
- prihodi od novčane socijalne pomoći i dodatka za zaštitu, u skladu sa zakonom koji reguliše prihode po osnovu socijalne zaštite;
- prihodi od roditeljske pomoći, porodijske pomoći, dječijeg dodatka, porodičnog dodatka i dodatka za brigu o djeci, u skladu sa zakonom kojim se uređuju porodične naknade;
- prihodi po osnovu stipendije i pomoći za učenike i studente, kao i uplate za obavljanje obaveznog praktičnog rada u okviru vaspitno-obrazovnog procesa;
- naknade za invaliditet, u skladu sa zakonom kojim se uređuje socijalna zaštita lica sa fizičkim i psihičkim invaliditetom;
- sredstva za njegu i pomoć, koja se u skladu sa zakonom koji uređuje ostvarivanje prava od javnih sredstava ne smatraju naknadom za primaoca te pomoći;
- prihodi od povremenog rada lica sa invaliditetom koja nijesu zaposlena, i koja su uključena u programe u skladu sa propisima kojima se uređuje socijalna zaštita, kao i propisima kojima se uređuju radna rehabilitacija i zapošljavanje lica sa invaliditetom;
- novčana sredstva pomoći humanitarnim organizacijama koje imaju takav status u skladu sa zakonom koji uređuje humanitarne organizacije;
- naknade za njegu i jednokratni prihodi nakon smještaja djeteta u hraniteljsku porodicu, u skladu sa zakonom koji uređuje hraniteljstvo;
- sredstva namijenjena za otklanjanje posljedica elementarnih nepogoda ili štete u oblasti poljoprivrede, šumarstva, ribarstva, veterine ili u fitosanitarnoj oblasti, na osnovu propisa koji uređuju takve nepogode i štete;
- nepovratna novčana sredstva i novčana sredstva dobijena na osnovu povoljnih kredita ili garancija, koje se ubrajaju u oblike državne pomoći u skladu sa zakonom koji uređuje pomoć pravnim licima, sa određenim izuzecima definisanim Zakonom o porezu na dohodak;
- novčana sredstva od aktivne politike zapošljavanja, uključivanja na tržište rada i traženja posla, u skladu sa zakonom o tržištu rada;
- novčana sredstva koja isplaćuje Javni garantni invalidski fond Republike Slovenije⁷⁰, u skladu sa zakonom kojim se taj Fond uređuje.⁷¹

Novčani prihodi dužnika, koji se u skladu sa zakonom koji uređuje porez na dohodak smatraju prihodima iz radnog odnosa, kao i naknade zbog gubitka ili smanjenja radne sposobnosti, **mogu se umanjiti**:

- za novčana potraživanja, do dvije trećine iznosa prihoda na koje se izvršenje odnosi, ali na takav način da dužniku ostaje najmanje iznos u visini od 76% minimalne zarade, ako dužnik izdržava člana porodice ili drugo lice koje mora

⁶⁹ Član 79 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju.

⁷⁰ Javni jamstveni, preživninski in invalidski sklad Republike Slovenije.

⁷¹ Član 101 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju.

izdržavati u skladu sa zakonom, kao i iznos u visini naknade određene za lice koje dužnik izdržava, definisane zakonom koji uređuje socijalne naknade;

- za potraživanja po osnovu prihoda od zakonskog izdržavanja i zbog izgubljenog izdržavanja usljed smrti davaoca izdržavanja, do dvije trećine prihoda na koje se izvršenje odnosi, ali na način da dužniku ostane najmanje iznos od 50% od minimalne zarade, ako dužnik izdržava člana porodice ili drugo lice koje mora izdržavati u skladu sa zakonom, kao i iznos u visini naknade određene za lice koje dužnik izdržava, definisane zakonom koji uređuje socijalne naknade,

Ako dužnik koji je preduzetnik ili fizičko lice ne ostvaruje prethodno navedene prihode, mora mu pri izvršenju na novčanim sredstvima od mjesečnih prihoda ostati:

- iznos najmanje u visini 76% minimalne zarade, ako dužnik izdržava člana porodice ili drugo lice koje mora izdržavati u skladu sa zakonom, kao i iznos u visini naknade određene za lice koje dužnik izdržava, definisane zakonom koji uređuje socijalne naknade;
- za potraživanja na ime zakonskog izdržavanja i zbog izgubljenog izdržavanja usljed smrti davaoca izdržavanja, iznos u visini od najmanje 50% minimalne zarade, ako dužnik izdržava člana porodice ili drugo lice koje mora izdržavati u skladu sa zakonom, kao i iznos u visini naknade određene za lice koje dužnik izdržava, definisane zakonom koji uređuje socijalne naknade;
- na prihode vojnih invalida na ime invalidnine, posebne invalidnine i invalidskog dodatka, kao i na prihode vojnih veterana na osnovu veteranskog dodatka, moguće je izvršenje samo za potraživanja koja proizlaze iz zakonskog održavanja i naknade za izgubljeno održavanje zbog smrti osobe koja ga je izdala, do polovine tih prihoda.

Na prihodima iz ugovora o doživotnom izdržavanju ili doživotnoj renti, kao i na prihodima iz ugovora o životnom osiguranje je moguće izvršenje na takav način da dužniku ostane:

- iznos najmanje u visini od 76% minimalne zarade, ako dužnik izdržava člana porodice ili drugo lice koje mora izdržavati po zakonu, kao i iznos u visini naknade određene za lice koje dužnik izdržava, definisane zakonom koji uređuje socijalne naknade;
- za potraživanja po osnovu prihoda od zakonskog izdržavanja i zbog izgubljenog izdržavanja usljed smrti davaoca izdržavanja, iznos u visini od najmanje 50% minimalne zarade, ako dužnik izdržava člana porodice ili drugo lice koje mora izdržavati po zakonu, kao i iznos u visini naknade određene za lice koje dužnik izdržava, definisane zakonom koji uređuje socijalne naknade;

Pravo na viša ograničenja po osnovu izdržavanja člana porodice ili drugog lica koje mora izdržavati po zakonu dužnik dokazuje javnom ispravom izvršitelju naloga za izvršenje, ili, ukoliko to nije moguće, pred sudom podnošenjem zahtjeva za otklanjanje nepravilnosti pri sprovođenju izvršenja, pri čemu je oslobođen plaćanja sudske takse.⁷²

Predmet izvršenja ne mogu biti poljoprivredno zemljište, kao ni pomoćni objekti poljoprivrednika, u obimu u kome su potrebni dužniku za sopstveno izdržavanje, kao i izdržavanje članova porodice i drugih lica koja ja zakonski dužan da izdržava. Međutim, ovo izuzeće ne odnosi se na izvršenje novčanih potraživanja osiguranih ugovorom o

⁷² Član 102 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju.

zalogu na nepokretnoj imovini (hipotekom), ni na izvršenje zbog otplate zemljišnog duga.⁷³

3.3. Izvršenje na nepokretnosti

Vrijednost nepokretnosti može utvrditi sud prije konačne odluke o izvršenju. Vrijednost nepokretnosti utvrđuje se na osnovu procjene sudskih procjenitelja po tržišnoj cijeni na dan vršenja procjene. Pri vršenju procjene moguće je smanjivanje vrijednosti zbog činjenice da na njoj i nakon prodaje ostaju određena prava.

Na predlog, koji mora biti podnesen najmanje osam dana prije dana prodaje, sud na ročištu za prodaju može ponovno utvrditi vrijednost nepokretnosti, ako stranka, podnoseći mišljenje sudskog procjenitelja o tržišnoj vrijednosti nepokretnosti, dokaže da se njena vrijednost značajno promijenila od dana prethodnog utvrđivanja vrijednosti do dana prodaje.

Ako se tokom procjene pokaže da se parcijalnom prodajom nepokretnosti može ostvariti viša cijena ili brža otplata, tada se za određivanje načina i uslova prodaje uzima u obzir najpovoljnija tako određena vrijednost.

Vrijednost nepokretnosti utvrđuje se odlukom suda. Pored dužnika, pravo žalbe na ovu odluku ima svako lice koje ima pravo da bude isplaćeno iznosom ostvarenim prodajom predmetne nepokretnosti.⁷⁴

Nepokretnost se prodaje na javnom nadmetanju. Nalog za prodaju nepokretnosti na javnom nadmetanju sprovodi se u zgradi suda, osim ako sud ne odluči drugačije. Povjerioci, hipotekarni povjerioci i povjerioci zemljišnog duga se tokom izvršnog postupka, sve do izdavanja naloga za prodaju, mogu dogovoriti da se nepokretnost proda obavezujućim nadmetanjem. Smatraće se da su svi povjerioci pristali na prodaju ovim putem, ako jedan od njih to predloži, a preostali povjerioci se izričito tome ne usprotive u roku koji odredi sud.

Stranke, hipotekarni povjerioci i povjerioci zemljišnog duga mogu se tokom izvršnog postupka, sve do izdavanja naloga za prodaju, dogovoriti da se nepokretnost u određenom roku proda direktnim ugovorom. Sporazum o prodaji nepokretnosti putem direktnog ugovora mora biti sačinjen u pisanoj formi, i dostavljen nadležnom poreskom organu.⁷⁵

3.4. Sprovođenje izvršenja u pitanjima koja se odnose na zaštitu i vaspitanje djece i lične kontakte sa djecom

Za odlučivanje o predlogu za izvršenje odluka koje se tiču **čuvanja i vaspitavanja djece** kao i za sâmo izvršenje, nadležan je sud na čijem području stalno ili privremeno prebivalište lice kome je dijete povjereno na čuvanje i vaspitavanje, ili sud na čijem području ima stalno ili privremeno prebivalište lice protiv koga je podnesen zahtjev za izvršenje. Uzimajući u obzir sve okolnosti, i na način kojim se osigurava zaštita najboljih interesa djeteta, sud odlučuje da se izvršenje sudske odluke o čuvanju i vaspitanju djeteta vrši izricanjem novčane kazne licu na koje se odnosi rješenje o izvršenju, ili oduzimanjem djeteta i njegovim izručenjem licu kome je dijete povjereno na čuvanje i vaspitavanje.⁷⁶

⁷³ Član 177 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju.

⁷⁴ Članovi 178 i 179 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju.

⁷⁵ Član 184 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju.

⁷⁶ Član 238.a i 238.č Zakona o izvršenju i obezbjeđenju.

4. SRBIJA

U Srbiji, Zakonom o izvršenju i obezbjeđenju⁷⁷ uređuje se postupak u kome sudovi i javni izvršitelji prinudno namiruju potraživanja izvršnih povjerilaca zasnovana na izvršnim i vjerodostojnim ispravama (izvršni postupak), postupak obezbjeđenja potraživanja i položaj javnih izvršitelja.⁷⁸

U skladu sa Zakonom, javni izvršitelj dužan je da izvršne radnje, naročito pretraživanje stana i poslovne ili druge prostorije izvršnog dužnika ili odjeće koju on nosi preduzme sa dužnom pažnjom prema ličnosti izvršnog dužnika i članovima njegovog domaćinstva.⁷⁹

Rješenje o izvršenju na osnovu vjerodostojne isprave donosi se radi namirenja novčanog potraživanja.

Vjerodostojnom ispravom smatraju se:

- mjenica i ček domaćeg ili stranog lica, sa protestom ako je potreban za zasnivanje potraživanja;
- izvod iz Centralnog registra hartija od vrijednosti o stanju na računu zakonitog imaooca obveznica ili instrumenta tržišta novca (trezorski, blagajnički i komercijalni zapisi) i odluka o njihovom izdavanju;
- račun domaćeg ili stranog lica, sa otpremnicom ili drugim pismenim dokazom o tome da je izvršni dužnik obaviješten o svojoj obavezi;
- izvod iz poslovnih knjiga o izvršenim komunalnim ili srodnim uslugama;
- obračun ili izvod iz poslovnih knjiga za potraživanje takse za javni medijski servis;
- javna isprava koja stvara izvršivu novčanu obavezu;
- bankarska garancija;
- akreditiv;
- ovjerena izjava izvršnog dužnika kojom ovlašćuje banku da sa njegovog računa prenese novčana sredstva na račun izvršnog povjerioca;
- obračun kamate sa dokazom o osnovu dospelosti i visini potraživanja;
- privremena ili okončana situacija o izvršenim građevinskim radovima;
- obračun o nagradi i naknadi troškova advokata.⁸⁰

4.1. Utvrđivanje imovine izvršnog dužnika

Kako bi se utvrdila dužnikova imovina, Zakon propisuje da su državni organi, imaooci javnih ovlašćenja, druga pravna lica i preduzetnici dužni da sudu i javnom izvršitelju besplatno dostave, na njihov zahtjev, sljedeće podatke o izvršnom dužniku:

- ime i prezime ili poslovno ime;
- adresu prebivališta ili boravišta;
- datum rođenja;
- jedinstveni matični broj građana;
- poreski identifikacioni broj;
- podatke o visini zarade i drugih stalnih novčanih primanja i njihovim isplatiocima i podatke o pljenidbi zarade ili administrativnoj zabrani na zaradi i drugim stalnim novčanim primanjima;

⁷⁷ Zakon o izvršenju i obezbeđenju („Sl. Glasnik RS“, br. 106/2015, 106/2016 – autentično tumačenje i 113/2017 – autentično tumačenje), https://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_izvršenju_i_obezbjeđenju.html (9.7.2019)

⁷⁸ Član 1 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju.

⁷⁹ Član 142 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju.

⁸⁰ Član 52 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju.

- brojeve računa, štednih uloga i depozita kod banaka, stanje i promet na njima i podatke o pljenidbama na njima;
- podatke o platnim računima i izdatom elektronskom novcu kod pružalaca platnih usluga i izdavalaca elektronskog novca, stanje i promet na tim računima, odnosno u vezi sa elektronskim novcem, i podatke o pljenidbama na njima;
- brojeve računa finansijskih instrumenata i stanje na njima;
- podatke o udjelima u privrednim društvima ili drugom učešću u pravnim licima i dobiti koju je izvršni dužnik na osnovu toga ostvario u posljednjoj godini;
- podatke o nepokretnostima na kojima ili povodom kojih izvršni dužnik ima imovinska prava;
- podatke iz evidencije registrovanih motornih i priključnih vozila;
- podatke iz Registra vazduhoplova Republike Srbije i Evidencije vazduhoplova Republike Srbije i odgovarajućeg registra plovila;
- podatke iz evidencija o pokretnim stvarima;
- podatke o penzijskom i zdravstvenom osiguranju;
- podatke iz matičnih knjiga o ličnim stanjima;
- podatke o životnom i imovinskom osiguranju;
- podatke poreske uprave o poreskim prijavama za posljednje tri godine;
- identifikacione podatke o stranama koje su zaključile pravni posao, prepis isprave o pravnom poslu, a ako isprave nema, podatke o sadržini pravnog posla ili radnje koji se odnose na:
 - a) teretna raspolaganja kojima je izvršni dužnik u posljednjoj godini činjenjem ili nečinjenjem raspolagao svojom imovinom u korist drugih lica,
 - b) teretna raspolaganja kojima je izvršni dužnik u posljednje tri godine činjenjem ili nečinjenjem raspolagao svojom imovinom u korist supružnika, vanbračnog partnera, srodnika u pravoj liniji ili u pobočnoj liniji do četvrtog stepena srodstva ili tazbinskog srodnika do četvrtog stepena srodstva,
 - c) besplatna raspolaganja u posljednje tri godine, izuzev uobičajenih prigodnih poklona, nagradnih poklona ili poklona iz zahvalnosti čija je vrijednost srazmjerna imovinskim mogućnostima izvršnog dužnika.

Da bi dobio podatke, javni izvršitelj mora da pokaže rješenje o izvršenju na osnovu izvršne ili vjerodostojne isprave ili rješenje o izvršenju na osnovu vjerodostojne isprave radi namirenja potraživanja nastalog iz komunalnih usluga i srodnih djelatnosti. Dobijene podatke sud i javni izvršitelj mogu da obrađuju samo radi utvrđivanja imovine izvršnog dužnika i sprovođenja izvršenja. Sud i javni izvršitelj imaju pravo da od državnih organa, imalaca javnih ovlašćenja, drugih pravnih lica i preduzetnika besplatno dobiju i druge podatke koji su im potrebni za djelotvorno vođenje izvršnog postupka. Državni organi, imaoци javnih ovlašćenja, druga pravna lica i preduzetnici dužni su da izvršnom povjeriocu koji navede potraživanje radi čijeg namirenja ili obezbjeđenja namjerava da vodi izvršni postupak ili postupak obezbjeđenja i priloži izvršnu ispravu u kojoj je sadržano potraživanje, besplatno dostave sve podatke koje su dužni da dostave i sudu i javnom izvršitelju, izuzev podataka iz poreske prijave za posljednje tri godine. Pod istim uslovima dužnost dostavljanja podataka postoji i prema advokatu kao punomoćniku izvršnog povjerioca. Dobijene podatke izvršni povjerilac i advokat izvršnog povjerioca mogu da koriste samo za potrebe izvršnog postupka, a podatke o pravnim poslovima i

radnjama samo za pobijanje pravnih radnji izvršnog dužnika u svrhe sprovođenja izvršenja.⁸¹

4.2. Pravni lijekovi u izvršnom postupku

Pravni lijekovi u izvršnom postupku su **žalba** i **prigovor**. Žalbom se pobija rješenje prvostepenog suda ili javnog izvršitelja, ako ovim zakonom nije određeno da žalba nije dozvoljena, ili da se takvo rješenje pobija prigovorom. Prigovor se podnosi protiv rješenja donijetog o predlogu za izvršenje na osnovu vjerodostojne isprave, protiv drugih rješenja prvostepenog suda ili javnog izvršitelja određenih ovim zakonom, i kao prigovor trećeg lica. Protiv rješenja donijetog o prigovoru protiv rješenja dozvoljen je prigovor samo kod prigovora trećeg lica, a žalba samo protiv rješenja donijetog po prigovoru protiv rješenja o izvršenju na osnovu vjerodostojne isprave. Protiv zaključka nijesu dozvoljeni ni prigovor, ni žalba. Prigovor ili žalba koji su podnijeti protiv zaključka odbacuju se u rješenju ili zaključku kojim se okončava izvršni postupak.⁸²

Žalba

Kada je u pitanju podnošenje žalbe protiv rješenja donijetog o predlogu za izvršenje na osnovu izvršne isprave, Zakon predviđa mogućnost pobijanja žalbom rješenja o izvršenju od strane izvršnog dužnika. Takođe, izvršni povjerilac može žalbom da pobija rješenje o odbacivanju predloga za izvršenje ili rješenje o odbijanju predloga za izvršenje ili rješenje o izvršenju kojim je prekoračen njegov zahtjev. Ako se pobija samo dio rješenja o izvršenju kojim su odmjereni troškovi izvršnog postupka, to se čini **prigovorom**. Izvršni dužnik može žalbom da pobija rješenje o izvršenju iz sljedećih razloga koji sprečavaju sprovođenje izvršenja:

- ako isprava na osnovu koje je donijeto rješenje o izvršenju nema svojstvo izvršne isprave;
- ako je izvršna isprava na osnovu koje je donijeto rješenje o izvršenju poništena, ukinuta, preinačena, stavljena van snage ili nije izvršna;
- ako su sudsko ili upravno poravnanje ili javnobilježnički zapisnik o poravnanju na osnovu kojih je donijeto rješenje o izvršenju poništeni ili na drugi način stavljeni van snage;
- ako nije istekao rok za ispunjenje obaveze izvršnog dužnika;
- ako obaveza izvršnog dužnika zavisi od prethodnog ili istovremenog ispunjenja obaveze izvršnog povjerioca ili od nastupanja uslova, a izvršni povjerilac nije ispunio svoju obavezu ili nije obezbijedio njeno ispunjenje, ili uslov nije nastupio;
- ako je potraživanje prestalo na osnovu činjenice koja je nastala u vrijeme kada izvršni dužnik više nije mogao da je istakne u postupku iz koga potiče izvršna isprava ili nakon zaključenja sudskog ili upravnog poravnanja ili javnobilježničkog zapisnika o poravnanju;
- ako potraživanje nije prešlo na izvršnog povjerioca ili ako obaveza nije prešla na izvršnog dužnika;
- ako je istekao rok u kome može da se zahtijeva izvršenje;
- ako je izvršenje određeno na stvarima i pravima koji su izuzeti od izvršenja ili na kojima je izvršenje ograničeno;
- ako je potraživanje koje je dosuđeno u izvršnoj ispravi zastarjelo;
- ako je u rješenju o izvršenju određen mjesno nenadležan javni izvršitelj.

⁸¹ Član 31 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju.

⁸² Član 26 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju.

Izvršni dužnik dužan je da u žalbi navede razloge zbog kojih pobija rješenje o izvršenju, činjenice i dokaze kojima potkrepljuje razloge za pobijanje rješenja o izvršenju, i da priloži sve pismene dokaze na koje se poziva u žalbi. U suprotnom, žalba se rješenjem odbacuje kao nepotpuna, bez prethodnog vraćanja na dopunu. Prvostepeni sud koji ne odbaci žalbu protiv rješenja o izvršenju dostavlja žalbu na odgovor izvršnom povjeriocu, u roku od pet dana od dana prijema žalbe. Rok za odgovor na žalbu jeste osam dana od dostavljanja žalbe izvršnom povjeriocu. Žalba se podnosi prvostepenom sudu koji je donio rješenje o izvršenju. Prvostepeni sud rješenjem odbacuje žalbu koja nije blagovremena, potpuna ili dozvoljena, u roku od pet dana od dana prijema žalbe, i rješenje otprema u roku od naredna tri radna dana. Protiv rješenja o odbacivanju žalbe izvršni dužnik ima pravo na žalbu u roku od tri dana od dana prijema rješenja. Ako izvršni dužnik podnese žalbu protiv rješenja o odbacivanju žalbe, prvostepeni sud je dostavlja drugostepenom sudu narednog radnog dana od njenog prijema. Ako drugostepeni sud usvoji žalbu protiv rješenja o odbacivanju žalbe, on dostavlja žalbu protiv rješenja o izvršenju na odgovor izvršnom povjeriocu i potom odlučuje o njoj.⁸³

Kada je u pitanju odlučivanje drugostepenog suda o žalbi izvršnog dužnika, Zakon propisuje da drugostepeni sud ispituje prvostepeno rješenje u granicama razloga navedenih u žalbi, vodeći računa po službenoj dužnosti o pravilnoj primjeni materijalnog prava, o tome da li je sud nadležan za donošenje rješenja o izvršenju, o stvarnoj i mjesnoj nadležnosti suda, o tome da li isprava na osnovu koje je donijeto rješenje o izvršenju ima svojstvo izvršne isprave, da li je istekao rok u kome može da se zahtijeva izvršenje i da li je izvršenje određeno na stvari koja je izvan pravnog prometa. Ako u žalbi protiv rješenja o izvršenju budu navedene povrede postupka na koje sud ne pazi po službenoj dužnosti, drugostepeni sud dužan je da ocijeni da li su one zaista i uticale na zakonitost i pravilnost rješenja o izvršenju.⁸⁴

Rješenjem o usvajanju žalbe obustavlja se izvršni postupak, preinačava prvostepeno rješenje o izvršenju i odbija predlog za izvršenje, ili se ukida prvostepeno rješenje o izvršenju i odbacuje predlog za izvršenje. Izvršni postupak se ne obustavlja ako se prvostepeni sud oglašava stvarno ili mjesno nenadležnim, već se spisi predmeta ustupaju nadležnom sudu. Ako je sprovođenje izvršenja počelo, pored obustave izvršnog postupka ukidaju se i sve sprovedene izvršne radnje, ali ako je žalba usvojena zbog stvarne ili mjesne nenadležnosti prvostepenog suda, samo sud kome su ustupljeni spisi predmeta može da ukine sprovedene izvršne radnje ako je to potrebno radi pravilnog vođenja izvršnog postupka.⁸⁵

Takođe, Zakon predviđa i mogućnost podnošenja prigovora i žalbe protiv rješenja o predlogu za izvršenje na osnovu vjerodostojne isprave. Izvršni dužnik može prigovorom da pobija rješenje o izvršenju na osnovu vjerodostojne isprave, a izvršni povjerilac rješenje o odbacivanju ili odbijanju predloga za izvršenje na osnovu vjerodostojne isprave. Stranke prigovorom mogu da pobijaju i samo dio rješenja kojim su odmjereni troškovi postupka. Stranke mogu žalbom da pobijaju rješenje koje je donijeto o prigovoru, izuzev kada su pobijale samo dio rješenja kojim su odmjereni troškovi postupka, u kom slučaju žalba nije dozvoljena. Na prigovor i žalbu izvršnog povjerioca i na postupak po njima shodno se primenjuju odredbe o prigovoru i žalbi izvršnog dužnika. Izvršni dužnik podnosi prigovor i žalbu sudiji pojedincu koji je donio rješenje o izvršenju na osnovu vjerodostojne isprave. O prigovoru odlučuje vijeće suda, a o žalbi drugostepeni sud.

⁸³ Članovi 73-76 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju.

⁸⁴ Član 78 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju.

⁸⁵ Član 80 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju.

Prigovor i žalba izvršnog dužnika odlažu izvršenje rješenja o izvršenju na osnovu vjerodostojne isprave do pravnosnažnosti, izuzev ako je donijeto na osnovu mjenice. Ako izvršni dužnik ne podnese prigovor, sudija pojedinac u roku od tri radna dana od isteka roka za prigovor dostavlja spise predmeta javnom izvršitelju da sprovede izvršenje. Ako izvršni dužnik pobija samo dio rješenja u kome je obavezan da namiri novčano potraživanje, ili samo dio rješenja u kome su određeni sredstvo i predmet izvršenja, ispituje se samo dio rješenja koji se pobija. Ako se rješenje pobija u cjelini, najprije se ispituje zakonitost i pravilnost dijela rješenja u kome je izvršni dužnik obavezan da namiri novčano potraživanje. Ako u prigovoru nije naznačeno koji se dio rješenja pobija, ispituje se samo dio rješenja u kome su određeni sredstvo i predmet izvršenja.⁸⁶

Izvršni dužnik ima pravo na pokretanje parničnog ili drugog postupka. Ako se rješenje o odbijanju žalbe zasniva na činjenicama koje su među strankama sporne i koje se odnose na samo potraživanje, izvršni dužnik može u roku od 30 dana od dana dostavljanja rješenja o odbijanju žalbe da pokrene parnični postupak za utvrđivanje nedozvoljenosti izvršenja. Tužba ne odlaže izvršenje. Parnični postupak ima prvenstvo u odlučivanju i hitan je. Nezavisno od označene vrijednosti predmeta spora, primjenjuju se odredbe o sporovima male vrijednosti iz zakona kojim se uređuje parnični postupak, a revizija nije dozvoljena. Ako izvršni postupak nije još okončan, a sud je pravnosnažnom odlukom utvrdio nedozvoljenost izvršenja, javni izvršitelj, na predlog izvršnog dužnika, obustavlja izvršni postupak i ukida rješenje o izvršenju i sve sprovedene radnje. Ako je izvršenje okončano tako što je izvršni povjerilac namiren, a glavna rasprava pred prvostepenim sudom nije još zaključena, izvršni dužnik kao tužilac ima pravo da preinači tužbu i bez pristanka izvršnog povjerioca i da zahtijeva da sud obaveže izvršnog povjerioca kao tuženog da mu vrati ono što je primio izvršenjem i nadoknadi troškove izvršnog postupka.⁸⁷

4.3. Prigovor trećeg lica

Treće lice koje tvrdi da na predmetu izvršenja ima neko pravo koje sprečava izvršenje može javnom izvršitelju podnijeti prigovor kojim zahtijeva da se izvršenje utvrdi nedozvoljenim na tom predmetu. Prigovor trećeg lica može da se podnese do okončanja izvršnog postupka. Treće lice dužno je da u prigovoru navede razloge za prigovor i da uz prigovor priloži isprave kojima dokazuje postojanje svog prava, inače se prigovor odbacuje kao nepotpun, bez prethodnog vraćanja na dopunu. Prigovor se dostavlja izvršnom povjeriocu da se o njemu izjasni u roku od osam dana, uz upozorenje na posljedice propuštanja, a dostavlja se i izvršnom dužniku. Ako se izvršni povjerilac blagovremeno ne izjasni o prigovoru ili ne ospori prigovor, ili ako treće lice dokaže prigovor pravnosnažnom odlukom ili javnom ili po zakonu ovjerenom ispravom, prigovor se rješenjem usvaja, a izvršni postupak se u pogledu predmeta izvršenja obustavlja uz ukidanje rješenja o izvršenju i svih sprovedenih radnji. U ostalim slučajevima, prigovor se rješenjem odbija. Protiv rješenja o odbacivanju ili usvajanju prigovora dozvoljen je prigovor. Protiv rješenja o odbijanju prigovora žalba nije dozvoljena. Ako usvoji prigovor protiv rješenja o odbacivanju prigovora, vijeće odmah odlučuje o osnovanosti prigovora. Treće lice može u roku od 30 dana od dana prijema pravnosnažnog rješenja o odbijanju prigovora da pokrene parnični postupak protiv izvršnog povjerioca radi utvrđivanja da li je izvršenje na predmetu nedozvoljeno. Pokretanje parničnog postupka ne odlaže izvršenje. Izvršni dužnik koji osporava pravo trećeg lica mora da bude obuhvaćen tužbom. Ako izvršni postupak još nije okončan, a sud je pravnosnažnom odlukom utvrdio

⁸⁶ Članovi 85-88 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju.

⁸⁷ Član 81 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju.

nedozvoljenost izvršenja na predmetu, javni izvršitelj, na predlog trećeg lica, u pogledu tog predmeta obustavlja izvršni postupak i ukida rješenje o izvršenju i sve sprovedene radnje. Suvlasnik čiji udio na pokretnoj stvari ne prelazi polovinu njene vrijednosti ne može zahtijevati da se izvršenje na stvari u pogledu njegovog udjela proglasi nedozvoljenim. Iz iznosa koji se dobije prodajom stvari on ima pravo da zahtijeva isplatu dijela cijene koji je srazmjeran njegovom udjelu prije svih drugih lica koja imaju pravo na namirenje, i prije namirenja troškova izvršnog postupka, ili pravo da zahtijeva da mu se stvar ustupi ako položi jemstvo u visini udjela izvršnog dužnika na stvari. Ako je njegov udio na stvari osporen, može da podnese tužbu protiv izvršnog povjerioca radi utvrđenja postojanja njegovog udjela.⁸⁸

4.4. Izvršenje na nepokretnosti

Zakonom je predviđeno da se vrijednost nepokretnosti procjenjuje prema tržišnoj cijeni na dan procjene. Javni izvršitelj može odlučiti i da se nepokretnost procijeni na osnovu pismenog obavještenja o cijeni koju dobije od odgovarajućih organizacija, institucija ili pravnih i fizičkih lica odgovarajuće struke. Javni izvršitelj može da prihvati i procjenu vrijednosti nepokretnosti koju predloži izvršni povjerilac ako nije starija od šest mjeseci i potiče od odgovarajuće organizacije, institucije ili pravnih i fizičkih lica odgovarajuće struke. Pri procjeni vrijednosti nepokretnosti vodi se računa o tome koliko manje ona vrijedi zbog toga što određena prava na njoj ostaju i nakon prodaje. Vrijednost nepokretnosti utvrđuje se zaključkom.⁸⁹

Zakon propisuje da se prodaja nepokretnosti vrši putem održavanja najviše dva javna nadmetanja. Prvo javno nadmetanje održava se u roku koji ne može biti kraći od 15, niti duži od 30 dana od dana objavljivanja zaključka o prodaji nepokretnosti na javnom nadmetanju na oglasnoj tabli Komore javnih izvršitelja. Ako nepokretnost ne bude prodana na prvom javnom nadmetanju, javni izvršitelj utvrđuje da ono nije uspjelo i na licu mjesta zakazuje drugo javno nadmetanje. Drugo javno nadmetanje mora da počne u roku od najmanje 15, a najviše 30 dana od dana prvog javnog nadmetanja. Nepokretnost ne može na prvom javnom nadmetanju biti prodana ispod 70% procijenjene vrijednosti nepokretnosti, dok na drugom javnom nadmetanju ne može biti prodana ispod 50% procijenjene vrijednosti nepokretnosti. Na zajednički predlog stranaka ili izvršnog povjerioca javni izvršitelj je dužan da odredi da početna cijena na prvom javnom nadmetanju bude viša od 70% procijenjene vrijednosti nepokretnosti.⁹⁰

Ako drugo javno nadmetanje nije uspjelo javni izvršitelj odmah poziva izvršnog povjerioca da u roku od 15 dana izabere namirenje prodajom nepokretnosti neposrednom pogodbom ili prenosom prava svojine na nepokretnosti. Izvršni postupak obustavlja se ako izvršni povjerilac propusti rok za izbor.⁹¹

4.5. Izvršenje odluka u vezi sa porodičnim odnosima

U smislu Zakona o izvršenju i obezbjeđenju, za odlučivanje o predlogu za izvršenje radi predaje djeteta mjesno je nadležan sud prema prebivalištu, odnosno boravištu ili sjedištu stranke koja je podnijela predlog za izvršenje ili prema prebivalištu, odnosno boravištu ili sjedištu stranke prema kojoj se sprovodi izvršenje ili sud na čijem području se nalazi dijete. Prinudno oduzimanje djeteta sprovodi sud na čijem se području dijete zatekne, po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranke koja je podnijela predlog za izvršenje. Sud

⁸⁸ Članovi 108 - 112 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju.

⁸⁹ Članovi 165 – 167 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju.

⁹⁰ Članovi 177 i 178 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju.

⁹¹ Član 184 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju.

nadležan za odlučivanje o predlogu za izvršenje može određene izvršne radnje povjeriti sudu koji nije nadležan za sprovođenje izvršenja. Predlog za izvršenje može podnijeti roditelj kome je povjereno vršenje roditeljskog prava, drugo lice ili ustanova kojoj je dijete povjereno na čuvanje i vaspitavanje i organ starateljstva. U predlogu za izvršenje radi predaje djeteta ne mora da bude naznačeno sredstvo izvršenja, a ako je i naznačeno sud nije njime vezan. Sud posebno vodi računa o tome da se što bolje zaštiti interes djeteta. Sud može izuzetno zakazati ročište, ako je to u najboljem interesu djeteta. Ako u izvršnoj ispravi nije naložena predaja djeteta, u rješenju o izvršenju nalaže se stranci prema kojoj se sprovodi izvršenje da dijete odmah preda ili preda u određenom roku. Predaja djeteta može da se rješenjem o izvršenju naloži i licu na koje se odnosi izvršna isprava, licu od čije volje zavisi predaja djeteta, kao i svakom drugom licu kod koga se dijete zatekne u vrijeme donošenja rješenja o izvršenju ili u toku sprovođenja izvršenja. Nalog da se dijete odmah preda daje se prije svega ako su ugroženi život, zdravlje ili psihofizički razvoj djeteta, ili je izvršnom ispravom određena predaja nezakonito odvedenog ili zadržanog djeteta radi njegovog povratka u stranu državu (građanskopravna otmica djece), ili ponovnog uspostavljanja odnosa staranja ili viđanja roditelja i djeteta u stranoj državi. Nakon što procijeni okolnosti, sud u rješenju o izvršenju određuje sljedeća sredstva izvršenja:

- prinudno oduzimanje i predaju djeteta;
- novčanu kaznu;
- kaznu zatvora.

Ona mogu da se odrede i sprovedu prema licu koje protivno nalogu suda odbija da preda dijete, licu koje otežava ili sprečava predaju djeteta, licu kod koga se dijete nalazi ili licu od čije volje zavisi predaja djeteta. Sud može mijenjati sredstva izvršenja dok se izvršenje ne okonča. Novčana kazna izriče se i izvršava prema odredbama o izricanju novčane kazne radi preduzimanja radnje koju može preduzeti samo izvršni dužnik. Novčana kazna ne može biti zamijenjena kaznom zatvora. Kazna zatvora izriče se dok se dijete ne preda, a najduže do 60 dana, i izvršava se prema zakonu kojim se uređuje izvršenje krivičnih sankcija. Sud obavještava stranku koja je podnijela predlog za izvršenje i lice kome treba da se preda dijete o vremenu i mjestu oduzimanja i predaje djeteta, po pravilima o ličnom dostavljanju. Dijete prinudno oduzima i predaje sudija u saradnji sa psihologom organa starateljstva, školom, porodičnim savjetovalištem ili drugim specijalizovanim ustanovama za posredovanje u porodičnim odnosima. Psiholog organa starateljstva je dužan da u toku oduzimanja i predaje djeteta prati ponašanje i reakcije djeteta i lica kome se dijete oduzima, da utiče na sprečavanje ili smanjenje ponašanja koja mogu izazvati sukob ili traumatsko reagovanje djeteta, da savjetuje sudiju kako da se oduzimanje i predaja djeteta ostvare sa što manje štete po rast i razvoj djeteta, i da sam preduzima sve potrebne radnje u te svrhe i da unese svoja zapažanja u zapisnik o oduzimanju i predaji djeteta i potpiše ga. Kad je rješenjem o izvršenju naloženo da se dijete odmah preda, rješenje o izvršenju predaje se licu od koga se dijete oduzima pri preduzimanju prve izvršne radnje. Ako to lice nije prisutno pri oduzimanju djeteta, rješenje o izvršenju dostavlja mu se naknadno. Ako se dijete oduzima od lica na koje se ne odnosi izvršna isprava, njemu se predaju rješenje o izvršenju i zapisnik o oduzimanju djeteta. Odsutnost lica od koga se dijete oduzima ne sprečava oduzimanje djeteta. Na predlog stranke, sud ponovo izvršava isto rješenje o izvršenju ako se dijete, protivno rješenju o izvršenju, u roku od 60 dana od predaje opet zatekne kod lica od koga je oduzeto. U izvršnom

postupku radi održavanja ličnih odnosa sa djetetom primjenjuju se pojedine odredbe (članovi 368, 370, 371, 375, 376 i 377).⁹²

4.6. Ograničenje izvršenja

Pitanje zaštite minimuma egzistencije dužnika u odnosu na lična primanja regulisano je članom 258 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju. Izvršenje na zaradi ili plati, naknadi zarade, odnosno naknadi plate i penziji može da se sprovede u visini do dvije trećine zarade, naknade zarade, plate, naknade plate i penzije, odnosno do njihove polovine, ako je njihov iznos jednak ili manji od minimalne zarade utvrđene u skladu sa zakonom. Isto važi i za platu oficira, podoficira, vojnika po ugovoru, vojnog službenika i primanja lica u rezervnom sastavu za vrijeme vojne službe. Izvršenje na minimalnoj zaradi i minimalnoj penziji sprovodi se do njihove polovine. Izvršenje na primanjima ratnih i mirnodopskih vojnih invalida na osnovu invalidnine, ortopedskog dodatka i invalidskog dodatka može da se sprovede samo do njihove polovine, i samo da bi se namirila potraživanja na osnovu zakonskog izdržavanja, naknade štete zbog narušenja zdravlja, novčane rente zbog potpune ili delimične nesposobnosti za rad i novčane rente za izdržavanje koje je izgubljeno usljed smrti dužnika izdržavanja. Izvršenje na primanju na osnovu naknade štete u obliku novčane rente koje nije izuzeto od izvršenja, zatim po ugovoru o doživotnom izdržavanju i ugovoru o osiguranju života, može da se sprovede samo na dijelu primanja koji prelazi iznos najviše stalne socijalne pomoći koja se isplaćuje na području na kome izvršni dužnik ima prebivalište, odnosno boravište.

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju i obezbjeđenju

Vlada Republike Srbije je 13. juna 2019. godine usvojila i dostavila Narodnoj skupštini Republike Srbije Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju i obezbjeđenju. U obrazloženju Predloga navodi se da izmjene imaju za cilj i rješavanje problema koji nastaju u praksi primjenom Zakona o izvršenju i obezbjeđenju. Kada je riječ o načelu srazmjere, jedna od najvažnijih novina je ona koja predviđa da se **ne može odrediti izvršenje prodajom jedine nepokretnosti u vlasništvu izvršnog dužnika fizičkog lica radi namirenja potraživanja čija glavnica ne prelazi iznos od 5.000 eura** u dinarskoj protivvrijednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan podnošenja predloga za izvršenje. U obrazloženju se dalje navodi da se na ovaj način štiti pravo na dom izvršnih dužnika u predmetima naplate novčanih potraživanja nastalih po osnovu komunalnih ili srodnih usluga u situacijama kada je riječ o potraživanjima manje vrijednosti, čime se neposredno onemogućava prodaja jedine nepokretnosti izvršnog dužnika da bi se namirilo nesrazmjerno manje potraživanje izvršnog povjerioca.

Takođe, izmijenjena su pravila o izuzimanju od izvršenja i ograničenjima izvršenja tako što su značajno uvećani pragovi zarada, plata, kao i penzija, odnosno iznosi koji su zaštićeni od mogućnosti izvršenja, čime se sprečava da izvršenje ugrozi osnovne potrebe za život izvršnog dužnika. Kada je riječ o plati ili zaradi, izvršenje može da se sprovede do njihove polovine (umjesto dvije trećine), odnosno do njihove četvrtine (umjesto polovine), ako je njihov iznos jednak ili manji od minimalne zarade utvrđene u skladu sa zakonom. Kada je riječ o penziji, izvršenje se može sprovesti do njene trećine (umjesto dvije trećine), odnosno četvrtine, kada je riječ o penziji koja ne prelazi iznos prosječne penzije, odnosno desetine kada je riječ o minimalnoj penziji (umjesto

⁹² Članovi 368-374 i 376-379 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju.

polovine). Izvršenje na primanjima ratnih i mirnodopskih vojnih invalida na osnovu invalidnine, ortopedskog dodatka i invalidskog dodatka može da se sprovede samo do njihove trećine (umjesto polovine), i samo da bi se namirila potraživanja na osnovu zakonskog izdržavanja, naknade štete zbog narušenja zdravlja, novčane rente zbog potpune ili djelimične nesposobnosti za rad i novčane rente za izdržavanje koje je izgubljeno usljed smrti dužnika izdržavanja.

Detaljno je razrađeno i pojačano načelo srazmjere i u drugim djelovima Zakona, a ove izmjene imaju za cilj sprečavanje mogućnosti da se unovčava imovina izvršnog dužnika značajne vrijednosti radi namirenja bagatelnog ili nezrazmjerno manjeg iznosa potraživanja izvršnog povjerioca. Posebna pažnja posvećena je rješavanju problema koji postoji u pogledu javnih nadmetanja koja se održavaju u postupku izvršenja. Predviđeno je da se problem riješi uvođenjem elektronskog javnog nadmetanja koje će onemogućiti zloupotrebu i značajno povećati cijene po kojima se predmeti izvršenja prodaju u izvršnom postupku.

Predlogom izmjena i dopuna Zakona o izvršenju i obezbjeđenju regulisano je i pitanje mogućnosti da se kroz izvršni postupak zahtijeva naplata zatezne kamate na iznos dosuđenih troškova u izvršnoj ispravi. Naime, ako su u izvršnoj ispravi određeni troškovi postupka, sud će na predlog izvršnog povjerioca rješenjem o izvršenju odrediti naplatu zakonske zatezne kamate na iznos dosuđenih troškova od dana nastupanja izvršnosti izvršne isprave do dana naplate, a ova odredba se primjenjuje i na javnog izvršitelja kada je on nadležan za donošenje rješenja o izvršenju na osnovu izvršne isprave.⁹³

⁹³ Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o izvršenju i obezbeđenju http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/cir/pdf/predlozi_zakona/2019/1878-19.pdf (25.6.2019)

IZVORI INFORMACIJA

Obiteljski zakon, „Narodne novine“ br. 103/15, <https://www.zakon.hr/z/88/Obiteljski-zakon>

Ovršni zakon, „Narodne novine“ br. 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17, <https://www.zakon.hr/z/74/Ovr%C5%A1ni-zakon>

Pravni leksikon, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb, 2007.

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o izvršenju i obezbeđenju, http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/cir/pdf/predlozi_zakona/2019/1878-19.pdf

USAID Business Enabling Project, Priručnik za izvršitelje, Miloš V. Milošević, 2012, http://www.bep.rs/baza_znanja/documents/enforcement/Prirucnik%20za%20izvrsite%20lje%20Milosevic%20drugo%20izdanjeFinal.pdf

Zakon o izvršenju i obezbeđenju, „Sl. Glasnik RS“, br. 106/2015, 106/2016 – *autentično tumačenje* i 113/2017 – *autentično tumačenje*, https://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_izvrsenju_i_obezbedjenju.html

Zakon o izvršbi in zavarovanju, „Uradni list RS“, br. 3/07 – *uradno prečišćeno besedilo*, 93/07, 37/08 – ZST-1, 45/08 – ZArbit, 28/09, 51/10, 26/11, 17/13 – odl. US, 45/14 – odl. US, 53/14, 58/14 – odl. US, 54/15, 76/15 – odl. US i 11/18, <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO1008>

Закон за извршување, „Сл. Весник на РМ“, бр. 72 од 12.04.2016 година, <https://www.pravdiko.mk/wp-content/uploads/2013/11/Zakon-za-izvrshuvane-12-04-2016.pdf>

Закон за семејството, <https://www.pravdiko.mk/zakon-za-semejstvoto/>